

Hebreo masãrê oja'que ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojanopã nise ni'i

A'ti pũrĩrê hebreo masãrê (judío masãrê) ojacu niwĩ. Cũ oja'cure añurõ waro masĩno'ña marĩ'i.

A'ti pũrĩ Jesucristore ãjõpeodu'use pu'to nirãrê ojanocaró niwũ.

A'tiro ojacu niwĩ. Cristo nipe'tirã bu'ipu nimi nisere ojacu niwĩ. U'musecjãrã Õ'acũrê wereco'terã bu'i, Moisé, tojo nicã cũ dutise bu'i nimi nisere ojacu niwĩ. Tojo nicã Cristo pa'ia wiogu waro weronojõ nígũ, Melquisedec weronojõ nimi nisere ojacu niwĩ. “Tojo weerã Cristore ãjõpeonu'cũcã'ña”, ni ojacu niwĩ.

Õ'acũ cũ macũ me'rã masãrê ucũcu niwĩ nise ni'i

¹ Dũporopu Õ'acũ marĩ ñecũsumua judío masãrê pejetiri ucũcu niwĩ. Cũ, cũ ye queti weremu'tãrĩ masãrê mejecãnojõ dia'cũ werecu niwĩ. Æpẽrãrê bajuyoropu werecu niwĩ. Æpẽrãrê quẽ'ese weronojõ i'locu niwĩ. Æpẽrãrê quẽ'erõpu werecu niwĩ. ² A'tocaterore a'ti umuco pe'tiatji dũporo cũ macũ me'rã cũ ye cjasere marĩrê ucũmi. Ne waropãta Õ'acũ cũ macũ me'rã nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwĩ. Tere wéégu, nipe'tise cũ macũ ye tojadutigũ tojo weecu niwĩ. ³ Cũta Õ'acũ asistesere cuogu nimi. Õ'acũ tutuayũ'rũgu, añuyũ'rũgu nimi. Cũ macũ quẽ'rã cũ weronojõta nimi. Cũ ucũtutuase me'rã nipe'tise a'ti turi cjasere cũ ne waropu weenu'cã'caro weronojõta ninu'cũcã weemi. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yũ'rũocu niwĩ. Tojo wééca be'ro u'musepũre Õ'acũ tutuayũ'rũgu dujiri cũmurõpu ejanujãcu niwĩ.

Õ'acũ macũ Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã nemorõ nimi nise ni'i

⁴ Õ'acũ cũ macũrẽ cũ wiogu nisere o'oturiacu niwĩ. Tojo weegu cũ macũ cũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã bu'ipũ tojacu niwĩ. ⁵ Õ'acũ cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mũ'u yũ'u macũ ni'i.

Ni'cãcã me'rã yũ'u mũ'u pacu ni'i nisere i'o'o, nicu niwĩ.

Cũ, cũrẽ wereco'terãrẽ tojo niticu niwĩ. Tojo nicã cũ macũ ye cjasere ucũgũ, a'tiro nicu niwĩ:

Yũ'u cũ pacu nigũti.

Cũ yũ'u macũ nigũsami, nicu niwĩ.

Cũrẽ wereco'terã pe'ere ne tojo niticu niwĩ. ⁶ A'tiro weecu niwĩ. Cũ macũ masã ma'mi ni'cũ nigũrẽ a'ti nucũcãpũ bajuacã weecu niwĩ. Tojo wa'acã wéégũ, Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

Nipe'tirã yũ'ure wereco'terã yũ'u macũrẽ ejaque'a, ãjõpeoato, nicu niwĩ.

⁷ Õ'acũ cũrẽ wereco'terã pe'ema a'tiro nicu niwĩ:

Yũ'u, yũ'ure wereco'terãrẽ wĩ'rõ weronojõ upũticã wee'e.

Narẽta tja pecame'e weronojõ upũticã wee'e.

⁸ Cũ macũ pe'ere "A'tiro weeguti", nicu niwĩ:

Mũ'u Õ'acũ nise, wiogu nise ne pe'tisome.

Mũ'u masãrẽ queoro dutigusa'a.

⁹ Mũ'u queoro weesere ma'i'i.

Ãpẽrã ña'arõ weese pe'ere yabi'i.

Tojo weegu yũ'u Õ'acũ mũ'urẽ besegu, wiogu sõrõgũ, u'se me'rã wa'rewũ.

Mũ'u me'rãcjãrã bu'i tojacã weewũ.

Masã mũ'urẽ "Añuyũ'rũagu nimi", nima.

¹⁰ Apero Õ'acũ cũ macũrẽ ucũ'quere a'tiro ojanowũ:

Wiogu, ne waropũre mũ'u basuta a'ti turire, u'mũsere bajurẽwũ.

¹¹ A'te mũ'u wee'que pe'tirosa'a.

Mũ'u pũrĩcã pe'tisome.

Ninu'cũgũsa'a.

Nipe'tise m̃'u wee'que su'ti weronojõ boadjarosa'a.

¹² M̃'u tere su'ti weronojõ tuupe'egusa'a.

Nipe'tise te d̃ucayuno'rõsa'a.

M̃'u pũrĩcã ne d̃ucayuwe'e.

Mejãrõta ninu'cũ'u.

M̃'u catiri m̃m̃uco ne pe'tisome, nicu niwĩ Õ'acũ cũ macũrẽ.

¹³ Õ'acũ a'te quẽ'rãrẽ cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Ỹ'u tiro wiogu dujiri cũmurõ diacjũ pe'e dujigusa'a.

M̃'urẽ ĩ'atu'ti'cãrã m̃'u doca tojape'ticã weeguti.

Ỹ'u tojo weeri cura m̃'u dujigusa'a, nicu niwĩ.

Cũrẽ wereco'terã pe'ere ne ni'cũrẽ tojo niticu niwĩ.

¹⁴ Nipe'tirã Õ'acũrẽ wereco'terã bajutirã nima. Na cũ dutisere weeco'terã nima. Na cũ yu'rũono'cãrãrẽ weet-amudutigũ o'ó'cãrã nima.

2

Õ'acũ masãrẽ yu'rũo'que quetire wãcũnrũdutise ni'i

¹ Õ'acũ cũ macũrẽ nipe'tirã wiogu wa'acã weecu niwĩ.

Tojo weerã Jesucristo ye quetire marĩ tu'o'quere nemorõ wãcũnrũrõna'a. Tere wãcũtirã, mejẽcã êjõpeobosa'a

nĩrã, wãcũnrũrõna'a. ² D̃uporop̃re Õ'acũ cũrẽ were-

co'terã u'm̃usecjãrãrẽ cũ ye quetire wereduticu niwĩ. “Na

were'que diacjũ ni'i”, nino'caro niwũ. Tojo nimicã, masã

pe'e na were'quere êjõpeoti, yu'rũnu'cãcãrã niwã. Õ'acũ

nipe'tirã na dutisere weetirãrẽ queoro bu'iri da'recu niwĩ.

³ Marĩ pũrĩcã Õ'acũ masãrẽ yu'rũose queti añubutiasere

cũo'o. Tojo c̃uomirã, tere tojo ĩ'acõ'arã, cũ bu'iri da'resere

ne yu'rũwetisome. Ne warore Jesucristo marĩ wiogu

masãrẽ yu'rũoguti nisere werenu'cãcu niwĩ. Be'ro tja cũ

were'quere tu'orã, a'tiro wee'cãrã niwã. Diacjũta ni'i nĩrã,

marĩrẽ wereturiacãrã niwã. ⁴ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ a'tiro

weecu niwĩ. Cũ a'te quetire “Diacjũta ni'i” nĩgũ, peje weeĩ'osere i'amarĩase me'rã i'ocũ niwĩ. Tojo nicã Espĩritu Santu me'rã marĩrẽ a'tiro weecu niwĩ. Cũ ãaronojõ peje mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere o'ocũ niwĩ.

Jesucristo marĩ weronojõ uputigu nimi nise ni'i

⁵ A'ti turi pe'tĩca be'ro ape turi nirõsa'a. Ti turipũre Õ'acũrẽ wereco'terã ã'musecjãrã dutise doca nisome.

⁶ A'tiro pe'e ni'i. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre ni'cũ a'tiro ojacũ niwĩ:

Õ'acũ, ¿de'ro weegu masãrẽ wãcũmiti mũ'ũ? Na boad-
ijarãrẽ ¿de'ro weeacjũ tocã'rõ wãcũque'timiti
mũ'ũ?

⁷ Õ'acũ, yoaticã masãrẽ mũ'ũrẽ wereco'terã doca nicã weecu niwũ.

Tojo weemigũ, narẽ be'ropũre wiorã sõrõcũ niwũ.

Narẽ wiorã sõrõ, nipe'tirã narẽ “Añurã nima”, ni wãcũcã weecu niwũ.

⁸ Nipe'tise mũ'ũ bajurẽ'quere masã dutiatio nĩgũ cũucũ niwũ, ni ojacũ niwĩ.

Õ'acũ nipe'tisere masã dutise doca nicã weecu niwĩ. Tojo weero ne apeyenojõ na bu'i niwe'e. Tojo nimicã, masã nipe'tisere sõ'owaro dutitima yujupũ. ⁹ Jesũ pũrĩcãrẽ tojo oja'caronojõta wa'acaro niwũ. Õ'acũ cãrẽ a'ti nucũcãpũre o'ógũ, cãrẽ wereco'terã docapũ cũunicũ niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, nipe'tirãrẽ wẽrĩbosadutigu tojo cũucũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cã wẽrĩ pi'eti'que wapa Õ'acũ cãrẽ wioogu sõrõcũ niwĩ. Nipe'tirã cãrẽ “Añuyũ'rũgu nimi” nidutigũ tojo weecu niwĩ.

¹⁰ Nipe'tise Õ'acũ ye ni'i. Cũ tutuaro me'rã ninu'cũ'u. Nipe'tirã cã põ'rãrẽ ã'musepũ cã wioogu nirõpũ cã me'rã nicã ãami. Tojo weegu cã queoro wees'i'rigũ, Jesucristo marĩrẽ yũ'ruogũre pi'eticã weecu niwĩ. ¹¹ Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere cõ'acũ niwĩ. Marĩrẽ Õ'acũ yarã

tojacã weecu niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã ni'cũ põ'rã ni'i. Tojo weegu Õ'acũ macũ marĩrẽ “Yũ'u acawererã nima”, nímasĩmi. Marĩrẽ ne bopoyasãtimi. ¹² Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Jesucristo cũ pacũre ucũsere a'tiro ojanowũ:

Mũ'u ye cjasere, yũ'u acawererã mũ'urẽ ãjõpeorãrẽ weregũti.

Masã nerẽwũaropũ “Õ'acũ añuyũ'rũami”, mũ'urẽ ni basapeogũti.

¹³ Aperopũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojanowũ:

Yũ'u Õ'acũrẽ ãjõpeogũti.
Aperopũre ninemowũ tja:

Õ'acũ põ'rã cũ yũ'ure o'o'cãrã me'rã a'to ni'i, ni ojanowũ.

¹⁴ Marĩ wẽrĩdjati upũre cũo'o. Tojo weronjõ Jesús quẽ'rã marĩ weronjõ upũticũ niwĩ. Cũ marĩ weronjõ upũtigũ, wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã wãtĩ wẽrĩse o'ogũre docaque'acã weecu niwĩ. ¹⁵ Cũ wẽrĩse me'rã wẽrĩsere uirãrẽ, te doca ninu'cũrãrẽ yũ'rũweticã weecu niwĩ. ¹⁶ A'tiro ni'i. Jesucristo Õ'acũrẽ wereco'terã mũ'mũsecjãrãrẽ weetamugũ mejẽta a'ticũ niwĩ. Marĩ Abrahã pãrãmerã nituriarã Õ'acũ yarã pe'ere weetamugũ a'ticũ niwĩ. ¹⁷ Jesucristo marĩ cũ acawererã weronjõ upũticũ niwĩ. Marĩrẽ yũ'rũosĩ'rĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere cũ pacũre acobojo-duticũ niwĩ. Cũ tojo weegu pa'ia wiogu masã ña'arõ wee'quere Õ'acũrẽ sãrĩbosagũ weronjõ weecu niwĩ. Marĩrẽ añurõ weetamunu'cũsĩ'rĩgũ tojo weecu niwĩ. Nipe'tise marĩ weronjõ weesetigũ, marĩrẽ pajaña'gũti nígũ, tojo upũticũ niwĩ. ¹⁸ Peje mejẽcã wa'acã, pi'eticũ niwĩ. Tojo nicã wãtĩ cũrẽ niqesãcũ niwĩ. Tojo wa'asere wãcũ-tutuacũ niwĩ. Tojo weegu marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weeduticã, weetamumasĩmi.

3

Jesucristo Moisé yu'rũoro nimi nise ni'i

¹ Yu'u acawererã, Jesucristore êjõpeorã Ô'acũ beseno'cãrã Jesucristore añurõ wãcũnrũña. Cũ Ô'acũ yere weredutigũ o'óno'cu nimi. Tojo nicã cũ pa'ia wioğũ weronojõ Ô'acũrẽ marĩ ye niatjere sêrĩbosagũ weesami.

² Dũporopũ Moisé Ô'acũ cũ yere weedutigũ cũu'quere queoro weecu niwĩ. Mejãrõta Jesú quẽ'rã Ô'acũ cũrẽ cũu'quere queoro weecu niwĩ. ³ Jesure Moisé yu'rũoro añurõ wãcũyu'rũnu'cãrõũa'a. A'te weronojõ ni'i. Ni'cũ wi'ire weesami. Ti wi'i nemorõ wi'i wee'cu pe'e añurõ ucũno'sami. Jesúta wi'i wee'cu weronojõ nimi. ⁴ Nipe'tise wi'serire masã weema. Ô'acũ pe'e nipe'tisepureta wee'cu nimi. ⁵ Moisé Ô'acũ yarãrẽ co'tegũ, queoro weecu niwĩ. Cũ da'rãse a'tiro nicaro niwũ. Ô'acũ were'quere weremu'tãrĩ masũ nicũ niwĩ. ⁶ Ô'acũ yarã ni'cã wi'i weronojõ nima. Ô'acũ bese'cu Cristo ti wi'icjũ wioğũ macũ nimi. Cũ queoro weenu'cũmi. Ti wi'icjãrã marĩta ni'i. Marĩ Ô'acũrẽ êjõpeodu'utirã, cũ yarã nirãsa'a. Tojo nicã “Be'ropũ cũ o'otajere marĩrẽ o'ogusami” ni êjõpeorã, cũ yarã nirãsa'a.

Ô'acũ me'rã nirã soo, e'catise ni'i

⁷ Espiritu Santu Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ni'caronojõta marĩ êjõpeodu'uticã'rõũa'a. A'tiro ojano'wũ:

A'tiro nicã mũsã Ô'acũ ucũsere tu'orã,

⁸ ne ejeripõ'rã butiticã'ña.

Dũporopũ Ô'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña.

Na yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ nícaterore Ô'acũ dutisere
uaticãrã niwã.

Ɛatirã, Ô'acũrẽ uacã weenu'cũcãrã niwã.

⁹ Ô'acũ a'tiro nicũ niwĩ:

“Mũsã ñecũsumũa masã marĩrõpũ nĩrã, yu'ũre uacã weewã.

Cuarenta cū'marī yu'u añurō weesere i'amirā, tojo weewā.

¹⁰ Tojo weegu yu'u na me'rā uacāti.

A'tiro niwū: 'Musā no'o űaro mejĕcā dia'cū wee'e.

Yu'u dutisere ne űawe'e.'

¹¹ Tojo weegu na me'rā uagu, 'Diacjūta a'tiro weeguti' niwū.

'Yu'u musārē o'oaťji di'tare ne ejasome.

Yu'u me'rā soo, e'catitamusome', niwū narē", nicu niwī Ő'acū.

¹² Yu'u acawererā, tu'omasīña. Ne ni'cū ña'arō wācū, ĕjōpeotigu niticā'ña. Ña'arō wācūrā, cūrē ĕjōpeotirā, musā Ő'acū catinu'cūgūrē cō'arā weebosa'a. ¹³ A'tiro pe'e weeya. Ŭmucorinucū a'merī wācūtutuacā weeya. Nipe'tise musā catiri űmucore, ña'arō weeri nírā, a'merī weetamunu'cūcā'ña. Musā ña'arō wéérā, nemorō ña'arō weesājābosa'a. Ő'acūrē yu'rūnu'cābosa'a. Tojo weerā a'merī wācūtutuacā weeya. ¹⁴ Marī ne waro Jesucristore ĕjōpeo'caronojō ĕjōpeonu'cūrā. Tojo wéérā, marī Ő'acū bese'cu Cristo wioгу nirōpu cū me'rā ninu'cūrāsa'a.

¹⁵ Yu'u ní'caronojōta a'tiro oјano'caro niwū:

Ni'cācā musā Ő'acū ucūserē tu'orā, musā ejeripō'rā butiticā'ña.

Duporocjārā Ő'acūrē yu'rūnu'cā'cārā weronojō niticā'ña, nino'caro niwū.

¹⁶ Duporocjārā Ő'acū ucūserē tu'omirā, cūrē yu'rūnu'cācārā niwā. Na nipe'tirā Egiptopu ní'cārā Moisé miano'cārā nicārā niwā. Tojo miano'cārā nimirā, Ő'acūrē yu'rūnu'cācārā niwā. ¹⁷ Cuarenta cū'marī Ő'acū ña'arō weerā me'rā uacu niwī. Na yucu marīrō, masā marīrōpu boabajaque'aticārā niwā. ¹⁸ Ő'acū cūrē yu'rūnu'cā'cārārē "A'tiro weeguti" nicu niwī: "Yu'u narē o'oaťji di'tare ne ejasome. Na yu'u me'rā soo, e'catitamusome", nicu niwī. ¹⁹ Tojo weerā marī masī'i. Na Ő'acūrē ĕjōpeotise ye

bu'iri cū o'otaji di'tare ejamasīticārā niwā. Cū me'rā soo, e'catitamumasīticārā niwā.

4

¹ Ō'acū dūporocjārārē “Soo, e'catitaturā a'tia”, nicu niwī. A'tiro nicā marī quē'rārē mejārōta nigū weemi. Apetero weerā ni'cārērā musā tiropu nirá cū me'rā soo, e'catitamutibosama. Tojo weerā nūcūi'ase me'rā cūrē yu'tiropu'a. ² Marī quē'rā dūporocjārā weronojōta masārē yu'rūose quetire wereno'cārā ni'i. Nāmarīcā mejō waro te quetire tu'ocārā niwā. Tere tu'omirā, ējōpeoticārā niwā. ³ Marī tere ējōpeorā pūrīcā, cū me'rā soo, e'catitaturāsa'a. Ō'acū a'ti turi weetu'ajanu'cōca be'ro soocu niwī. Dūporopure “Soorāsama” ni'cu nimigū, masā marīrōpu sija'cārārē ucūgū, a'tiro nicu niwī:

Yu'ure ējōpeotise bu'iri na me'rā uagu, “Diacjūta yu'u me'rā soo, e'catitamusome”, niwū, nicu niwī.

⁴ Aperopu Ō'acū ye queti o'jáca pūrīpu cū a'ti turire weetuoca nūmu be'ro cja nūmurē a'tiro ojano'caro niwū: Ti nūmu nicā, nipe'tise cū wéeca be'ro saurure soocu niwī Ō'acū.

⁵ Apaturi mejārōta a'tiro ojano'wū tja:

Yu'u me'rā soo, e'catitaturā wa'asome, nicu niwī.

⁶ Dūporocjārāpu Ō'acū yu'rūose quetire tu'omu'tā'cārā, na yu'rūnu'cā'que bu'iri cū me'rā soo, e'catitaturā wa'aticārā niwā. Āpērā pe'ere cū me'rā soo, e'catitaturā wa'atjo du'sa'a yujupu. ⁷ Dūporocjārāpu na soo, e'catitaturā wa'aticā i'lagū, Ō'acū marī pe'ere ape nūmu besecúicu niwī. Cū beséca nūmu a'tocatero ni'i. Ō'acū be'ropu Davi oja'que me'rā marīrē a'tere masīcā weemi. Tere Ō'acū ye queti o'jáca pūrīpu a'tiro ojacu niwī:

A'tocaterore musā Ō'acū ucūsero tu'orā, musā ejeripō'rā batiticā'ña, nicu niwī.

⁸ Toduporopu Josué Israe curuacjārārē Canaá wāmetiropu su'ori miacu niwī. Cū narē topu miaa, narē soose o'oticu niwī. Cū o'oca be'ro nicāma, Ō'acū be'ropare tere ucūnemotibopī. ⁹ Tojo weero masīno'o. Añubutiase soose Ō'acū a'ti di'ta wéeca be'ro soo'caronojōta marī cū yarārē “Soose dū'sa'a yujupū”, nino'o. ¹⁰ Ō'acūrē añurō ējōpeogu, cū me'rā soo, e'catitamugūsami. Cū da'rasetisere cū me'rā ejerisājāgūsami. Ō'acūmarīcā cū da'rāca be'ro soocu niwī. Tojo weegu Ō'acū me'rā nigú cū me'rā soogūsami. ¹¹ Ō'acū me'rā soorāti nírā, marī quē'rā wācūtutuarua'a. Duporocjārāpu Ō'acūrē yu'rūnu'cā'caro weronojō weesirutiticā'rōua'a. Na ējōpeotise bu'iri cū me'rā sooticārā niwā.

¹² Ō'acū ye ucūse ninu'cūcā'a. Tutuayū'rua'a. Ñosērī pjījo púaperi osoyojaca pjī me'rā ñosērō weronojō ni'i. Ti pjī nemorō Ō'acū ucūse pūrīcā marī po'peapu, marī ejeripō'rāpu, marī wācūsepu, nipe'tiropu sājāsa'a. Ō'acū ucūsere tu'orā, marī po'peapu wācūsere “Añu ni'i, o ña'a ni'i”, ni besemasīno'o. ¹³ Marī Ō'acū wee'cārā ni'i. Cūrē ne du'timasīwe'e. Nipe'tise marī nisere, marī weesere cū ī'amasīmi. Cūta marī wee'quere “¿De'ro weerā tojo weeri?” ni besegūsami.

Jesú pa'ia wiogu weronojō nimi nise ni'i

¹⁴ Jesú Ō'acū macū pa'ia wiogu weronojō marīrē Ō'acūrē sērībosagu nimi. Cū Ō'acū pu'topu nimi. Tojo weerā marī cūrē ējōpeonu'cūcā'rōua'a. ¹⁵ Ō'acūrē marīrē sērībosagu pa'ia wiogu weronojō nimi. Cū quē'rā marī weronojō pi'eticu niwī. Tojo weegu marī tutuaticā, marīrē pajaña'sami. Cū nipe'tise ña'arō wa'asere tu'oña'cu niwī. Tojo nicā wātī marīrē ña'asere weedutironojōta Jesú quē'rārē ña'asere weeduticu niwī. Wātī tojo weedutimicā,

Jesú pe'e ne ni'cāti ña'arō weeticu niwī. ¹⁶ Marĩrē cū pa-jaña'yucā, uiro marĩrō Õ'acū cū weetamusere sērĩmasĩ'i. Marĩrē añurō weegusami. Marĩrē mejēcā wa'acā, cūrē weetamuse sērĩcā, pajaña'gūsami.

5

¹ Pa'ia wiogure beserā, na wa'tero nigūrē besema. Cū, masā ye cjase niatjere Õ'acūrē sērĩbosagu nimi. Masā ña'arō wee'quere acoboJose sērĩgū, wa'icūrārē wējē ũjũamorōmi. ² Pa'ia wiogu marĩ weronojō nimi. Masū nígū, cū quē'rā tutuatimi. Tojo weegu tutu-atirārē, tu'omasĩtirārē, no'o ũaro weebajaque'atirārē pa-jaña'sami. ³ Cū quē'rā cū basu ña'arō wee'que wapa āpērārē weebosaronojōta wa'icūrārē wējē ũjũamorōsami.

⁴ Ne ni'cū pa'ia wiogu cū basu bese sājāmasĩtisami. A'tiro pe'e weeno'sami. Õ'acū basu bese sōrōsami. Cū Aarōrē wee'caronojōta weesami. ⁵ Õ'acū bese'cu Cristo quē'rārē tojota wa'acaro niwū. Cristo Õ'acū tiropu pa'ia wiogu weronojō wa'agu, cū basu beseticu niwī. Õ'acū pe'e cūrē bese sōrōcu niwī. Yu'u musārē a'te dũporo oja'caronojōta a'tiro nicu niwī:

Mu'u yu'u macū ni'i.

Ni'cācā me'rā yu'u mu'u pacu ni'i nisere i'o'o.

⁶ Aperopu quē'rārē Õ'acū ye queti ojāca pūrĩpu cū macūrē a'tiro nicu niwī:

Mu'u pa'i ninu'cūgūsa'a.

Melquisedec ní'caronojōta nigūsa'a, nicu niwī.

⁷ Õ'acū bese'cu Cristo a'ti nucūcāpu nígū, cūrē ñubuecu niwī. Cūrē sērĩgū, ũputu tutuaro me'rā, utise me'rā Õ'acūrē sērĩcu niwī. Cūrē wērĩticā weemasĩbo'care tojo sērĩcu niwī. Cū Õ'acū ũaro weesĩ'rĩcu niwī. Cū tojo weecā i'agū, cū sērĩsere tu'ocu niwī. ⁸ Cristo Õ'acū bese'cu cū macū nimigū, pi'eticu niwī. Tojo pi'etigu, Õ'acū dutisere

yu'ticu niwĩ. Te me'rã Õ'acũrẽ yu'tisere añurõ masĩcu niwĩ. ⁹ Cũ wẽrĩgũ, nipe'tise cũ pacu cũu'quere weecu niwĩ. Tojo weegu cũ masãrẽ yu'rũogu sãjãcu niwĩ. Marĩ nipe'tirã cũrẽ ãjõpeo yu'tirãrẽ yu'rũo, catinu'cũcã weemi. ¹⁰ Õ'acũ Melquisedec pa'ia wiogu warore weronojõ cũrẽ sõrõcu niwĩ.

Ëjõpeodu'uri nĩrã, wãcũtutuaya nise ni'i

¹¹ Õ'acũ bese'cu Cristo pa'ia wiogu waro Melquisedec weronojõ nisere peje waro weresĩ'rĩsa'a. Tojo weresĩ'rĩmigũ, mũsã tu'omasĩti, tu'osĩ'rĩtise ye bu'iri basiowe'e. ¹² Mũsã yoacã Jesucristore ãjõpeowũ. Ni'cãrõacãrẽ ãpẽrãrẽ bu'erãpu nitojabosa'a. Tojo nimirã, Õ'acũ yere mejõ niseacãrẽ apaturi wereapocã ua'a. Mũsã tutuatirã waro weronojõ wa'a'a tja. Tojo weerã diasatiseacãrẽ añurõ tu'orãnojo o'orã, tu'otiyu'rũocã'a. Ba'asere ba'arõnojo o'orã, ni'cãrõacãrẽ wecu õpẽcõrẽ sĩ'rĩrã weronojõ ni'i yujupũ. ¹³ Wecu õpẽcõ dia'cũrẽ sĩ'rĩrã, wĩ'marã waro nima. Mũsã na wĩ'marã weronojõ diacjũ weesere Õ'acũ ye cjasere masĩwe'e. ¹⁴ Ba'ase butise pe'e bucũrã ba'ase ni'i. Na diasasere masĩma. Añusere, ña'asere besepo'cãrãpu nima.

6

¹ Marĩ añurõ ãjõpeorã nisĩ'rĩrã, Cristo ye queti diasasere bu'erã. Marĩrẽ bu'emũ'tã'quere apaturi bu'eticã'rã majã. Bu'etojawũ tema. Marĩ bu'emũ'tã'que a'tiro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere acobojose sẽrĩdutiwũ. Tojo ña'arõ wee'que bu'iri pecame'epũ wa'abopã, niwũ. Marĩ wãcũse dũcayuroña'a nisere bu'ewũ. Tojo nicã Õ'acũrẽ ãjõpeorõña'a nisere bu'emũ'tãwũ. A'te ne waro bu'enũ'cã'quere weeticã'rã majã. ² Apeye quẽ'rãrẽ wãmeyesere, Espĩritu Santure ñapeorã cũocã weesere bu'emũ'tãwũ. Tojo nicã wẽrĩ'cãrã masãrãsama, ña'arõ

wee'cārã pecame'epu bu'iri da'reno'rāsama nisere bu'ewu. ³ Ni'cārōacã Õ'acũ cũ uacã, apeyere, diasasere bu'ennemobosa'a.

⁴⁻⁶ Musã apetero weerã Jesucristo quetire ëjõpeomirã, ëjõpeodu'ubosa'a. Õ'acũ masãrẽ catinu'cũsere o'ocu niwĩ. Cũ o'omicã, na ëjõpeodu'ubosama. Tojo ëjõpeodu'urãnojõrẽ a'tiro ni'i. Na wãcũsere apaturi ne ducayumasĩtisama. Tojo nicã Espĩritu Santure cõrãnojõ, no'o Õ'acũ ye queti añuse quetire masĩrãnojõ tere ëjõpeodu'urã, ne apaturi na wãcũsere ducayumasĩtisama. Õ'acũ tutuase o'osere masĩmirã Jesucristore ëjõpeodu'urã, ne apaturi acoboJose sërĩmasĩtisama. Cũrẽ ëjõpeodu'urã, na basu Õ'acũ macũrẽ apaturi curusapu paabi'perã weronõjõ weerã weema. Nipe'tirã ï'orõpu cũrẽ yabi bujicã'rã weema. ⁷ Õ'acũ masãrẽ añurõ weese a'tiro ni'i. Masã di'ta weronõjõ nima. Õ'acũ narẽ añurõ weese acoro pejaro weronõjõ ni'i. Nipe'tisetiri acoro pejasetirinucũ di'tapu si'bisãjã'a. Aco di'tapure añurõ si'bisãjãca be'ro na otese añurõ pĩ'rĩ ducatisa'a. Tojo ducaticã, ti di'ta wiogure añu ni'i. Õ'acũ “Añuse di'ta ni'i”, nisami. Tojo weronõjõ añurõ weerãrẽ e'catise me'rã narẽ ï'asami. ⁸ Æpẽrã pe'e ña'ase di'ta weronõjõ nima. Ña'ase di'tapure acoro pejamicã, pota, ña'ase dia'cũ bajuasa'a. Ti di'ta wapamarĩ'i. Ti di'ta wiogu tere ï'agũ, “Ña'ase ni'i, ñjũacõ'arã”, nisami. Cũ ni'caronõjõ Õ'acũ quẽ'rã cũrẽ ëjõpeodu'urãrẽ mejãrõta nisami.

Marĩ u'mũsepu niatjere e'catiyurã ëjõpeodu'usome nise ni'i

⁹ Yu'u mairã, ñjũacõ'asere ucũmigũ, yu'u “Õ'acũ musãrẽ ñjũacõ'agũsami”, nigũ mejẽta wee'e. Musã yu'ũono'cãrãpu ni'i. Tojo weerã añurõ wee'e. ¹⁰ Õ'acũ

queoro weegú nimi. Cũ musã acawererã Jesucristore ãjõpeorãrẽ musã añurõ wee'quere acobojosome. Narẽ musã weetamusere acobojosome. Musã narẽ añurõ wéérã, Õ'acũrẽ ma'isere î'o'lo. ¹¹ Musã a'tiro weecã uputu u'a. Æpërãrẽ weetamurã, musãncũ e'catise me'rã añurõ weesĩ'rĩsere tojota weeyapaticã'ña. Tojo weero Õ'acũ “O'oguti” ní'que queoro musã wãcũ'caronojõta wa'arosa'a. ¹² Musã nijĩsijarã dojocã u'atasa'a. Æpërã Jesucristore ãjõpeorã weronojõ weeya. Na, narẽ ña'arõ wa'acã, wãcũtutuama. Ne Jesucristore ãjõpeodu'utima. Na tojo weecã î'agũ, Õ'acũ narẽ cũ “O'oguti” ní'quere o'ogusami. Musã quẽ'rã narẽ î'acũu, weesirutuya.

¹³⁻¹⁶ Masã “Diacjũta ni'i” nĩrã, na yu'ruoro nigũ me'rã wãmepeorã weesama. Na tojo ni wãmepeocã, narẽ “Tojo niwe'le”, nita basiotisa'a. Õ'acũ pũricã Abrahãrẽ “Mu'urẽ añurõ weeguti” nĩgũ, apĩ wãme me'rã wãmepeoticu niwĩ. Ne ni'cũ Õ'acũ nemorõ niyu'rũncũcãgũ marĩmi. Tojo weegu “A'tiro weeguti” nĩgũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: “Diacjũta ni'i. Mu'urẽ añubutiaro weeguti. Mu'u pãrãmerã pãjãrã nituriarãsama”, nicu niwĩ. Abrahã cũ tojo ní'quere sojaticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ “Tojo weeguti” ní'quere ñe'ecu niwĩ. ¹⁷ Õ'acũ “Masãrẽ ‘Añurõ weeguti’ ní'quere ‘ducayusome’” nĩgũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. Marĩrẽ cũ “‘O'oguti’ ní'quere ‘Ñe'ersãsa'a’” ni masĩdutigu, tojo weecu niwĩ. ¹⁸ Tojo weero te puaro cũ wãmepeose, cũ “Masãrẽ añurõ weeguti” ní'que ne ducayuta basiowe'e. Õ'acũ ne nisoomasĩtimi. Cũ diacjũ ucũse me'rã marĩrẽ cũ yu'ruono'cãrãrẽ wãcũtutuacã weemi. Cũ marĩrẽ “Añurõ weeguti” ní'caronojõta weegusami, nino'lo. ¹⁹ Tere wãcũrã, marĩ u'musepu niatjere e'catise me'rã co'teyurã, ãjõpeodu'usome. Marĩ co'teyuse nin-

u'cūcā'rōsa'a. Dūcayusome. Jesú u'muse Ō'acū nirōpū sājāacū niwī. Tojo weerā marī tojo tu'oña'a. ²⁰ A'tiro ni'i. Judío masā pa'ia wioḡu Ō'acū wi'i po'pearu cū Nibutiari Tucūpū sājāagū, a'tiro weesami. Ūsebūtiri caserojore yu'rūsājāsami. Jesú cū wéríca be'ro u'mūsepū sājāagū, ti caserojore yu'rūagū weronojō weecu niwī. Marī u'mūsepū wa'atji ma'arē pāobosagū weecu niwī. Cū tojo weese me'rā pa'ia wioḡu waro weronojō tojacū niwī. Cū Melquisedec ní'caronojōta pa'i ninu'cūḡūsami.

7

Jesú Melquisedec weronojō pa'ia wioḡu nise ni'i

¹ Dūporocjū Melquisedec wāmetiḡu Salem wāmetiri macā wioḡu nicū niwī. Cū pa'i niyugū, Ō'acū nipe'tirā bu'ipū nigūrē masārē sērībosacū niwī. Cū nícaterore Abrahā āpērā wiorā me'rā a'mewējēcū niwī. Na me'rā a'mewējēḡū ejagū, cū yarā me'rā wapata'adajacū niwī. Cū tojo weedajacā, Melquisedec cūrē pōtērīgū ejacū niwī. Cūrē pōtērīgū, “Ō'acū mu'urē añurō weeato”, nicū niwī. ² Cū tojo níca be'ro Abrahā cū a'mequēḡū wapata'a'quere diez mesārī dūcawaacūucū niwī. Ní'cā mesārē Melquisedere o'ocū niwī. Melquisedec wāme “Wioḡu queoro weegú” nisí'rīrō wee'e. Cū Salem wāmetiri macācjū nitjāḡū, “Ejerisājāse wioḡu” nicū niwī. Salem “Ejerisājāse” nisí'rīrō wee'e. ³ Melquisedec pacūsumuarē, cū ñecūsumuarē ne masīno'ña marī'i. Cū bajua'quere, cū wērī'que quē'rārē ne masīno'ña marī'i. Tojo weegū Melquisedec Ō'acū macū Jesucristo pa'i ninu'cūacjū weronojō nicū niwī.

⁴ Musā Melquisedere wācūña. Mejō nigú mejēta nicū niwī. Marī ñecū Abrahā waromarīcā cū wiorārē

a'mewějĕgũ wapata'a'quere diez mesārī cū seeneocūu'-
 quere cūrē ni'cā mesārē o'owapamocū niwī. ⁵ Moisé du-
 ti'que pa'iare o'odutisere a'tiro ojano'wū: “Leví pārāmerā
 nituriarā pa'ia nirá dia'cūrē cā'rō wapaseeato”, niwū.
 Abrahā cū o'o'caronojōta masā na cūosere o'odutiwū. Na,
 na acawererā waro nimicā, tojo nicā Abrahā pārāmerā
 nimirā, na o'osere ñe'ecārā niwā. ⁶ Melquisedec pūrīcā
 Leví pārāmi nituriatimigū, a'tiro weecū niwī. Abrahā
 Ō'acū “Añurō weeguti” nino'cure cū cūosere o'ocā, ñe'ecu
 niwī. Tere ñe'egū, Abrahārē “Ō'acū mū'urē añurō
 weeato”, ni sērībosacū niwī. ⁷ A'te diacjūta ni'i. “Ō'acū
 mū'urē añurō weeato” nigū pe'e apī “Tojota weeato” ni,
 ya'tigu nemorō wiogu niyu'rūnū'cāmi. ⁸ A'tiro nicā pa'ia
 marī wa'tero nirá āpērā o'osere ñe'erā marī weronojō
 masā nima. Na quē'rā wērīsama. Abrahā o'o'quere
 ñe'e'cū Melquisedec pe'ema Ō'acū ye queti o'jáca pūrīpu
 catinu'cūgū weronojō nigūrē ojano'caro niwū. Cū catin-
 u'cūgū weronojō ucūno'mi. ⁹⁻¹⁰ Leví Abrahā pārāmi nicū
 niwī. Cū pārāmerā nituriarā quē'rā Abrahā pārāmerā
 nicārā niwā. Leví, tojo nicā nipe'tirā cū pārāmerā ni-
 turiarā pa'ia nicārā niwā. Na, masā o'osere ñe'ecārā
 niwā. Abrahā Melquisedere a'merī bocaejacā, na quē'rā
 marī'cārā nimirā, Abrahā me'rā nírā weronojō nicārā
 niwā. Tojo weero a'tiro nita basio'o. Leví pārāmerā
 nituriarāpū Abrahā Melquisedere o'ocā, na quē'rā cūrē
 o'obu'ipejatamu'cārā weronojō nicārā niwā.

¹¹ Israe curuacjārā, pa'ia Leví ya curuacjārā me'rā Ō'acū
 dutisere ñe'ecārā niwā. Na Leví ya curuacjārā Aaró
 pārāmerā nituriarā nicārā niwā. Na pa'ia āpērā Ō'acū
 dutisere siruturārē añurā wa'acā weemasīticārā niwā.
 Weemasīcā pūrīcārē, Ō'acū apī pa'li sōrōtibopī. Apīrē
 sōrōgū, Aaró ya curuacjūrē sōrōticū niwī. Melquisedec

weronojō nigǎ pe'ere sōrōcū niwī. ¹² Apī pa'i sājācā, todūporo cjase dutise quē'rā dūcayusa'a. ¹³ Marī wioḡu Jesucristore Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro nicū niwī: “Mū'u pa'i Melquisedec ní'caronojō ninu'cūḡūsa'a”, nicū niwī. Jesucristo pa'i niacjū nimigū, Leví ya curuacjū niticū niwī. Cū ya curuacjū ne ni'cū pa'i sājāticū niwī. ¹⁴ Masīno'o, marī wioḡu Jesucristo Judá ya curuacjū nicū niwī. Moisé pa'iare ucūḡū, ne ni'cāti “Judá ya curuacjārā pa'ia nirāsama”, niticū niwī.

¹⁵⁻¹⁶ Apī pa'i Melquisedec weronojō nigǎ bajuase me'rā a'tiro masīno'o. Jesucristo pa'i sājācā, Leví ya curuacjārā pa'iare sōrōduti'caronojō wa'aticaro niwū. Cū catinu'cūḡū nise me'rā pe'e pa'i sājācū niwī. ¹⁷ Ō'acū Jesucristore a'tiro nicū niwī: Mū'u pa'i ninu'cūacjū ni'i.

Melquisedec ní'caronojōta nigūsa'a, nicū niwī.

¹⁸ Ō'acū todūporo cū dutise cūumū'tā'quere mejō nise tojacā weecū niwī. Te masārē añurō nisetiā weeticaro niwū. ¹⁹ A'tiro ni'i. Moisé duti'quere yū'tirā, masā añurā wa'aticārā niwā. Ni'cārōacāma marī Jesucristore ējōpeorā, añurā toja'a. Ō'acūrē masīta basio'o. Tojo weerā añurō e'catiyu'u.

²⁰ Ō'acū cū macūrē pa'i sōrōḡū, cū basuta “Diacjū weeguti”, nicū niwī. ²¹ Āpērā pa'ia pe'ere sōrōḡū, tojo niticū niwī. Ō'acū cū macūrē sōrōḡū, cū basu wāmepeo, sōrōcū niwī. Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpūre a'tiro ojano'wū:

“Yū'u basuta diacjū tojo weeguti” ní'que dūcayuno'ña marīrōsa'a.

Mū'u pa'i ninu'cūacjū ni'i.

Melquisedec weronojōta nigūsa'a, nicū niwī.

²² Cū tojo ní'quere a'te me'rā masīno'o. Jesús me'rā Ō'acū “Masārē añurō weeguti” ní'quere diacjūta

nigũ weepĩ, nino'o. Cũ Moisé me'rã “Masãrẽ añurõ weeguti” nimu'tã'que nemorõ a'te be'ro cjase pe'e añuyu'rũnu'cã'a. ²³ Pa'ia pãjãrã waro sãjãmujãcãrã niwã. Na wẽrĩse bu'iri ninu'cũmasĩticãrã niwã. Na wẽrĩca be'ro ãpẽrã ðucayumujãcãrã niwã. ²⁴ Jesú pũrĩcã catinu'cũcũsami. Cũ pa'li nisere ãpẽrãrẽ ðucayuturiasome. ²⁵ Tojo weegu Õ'acũrẽ masĩsĩ'rĩrãrẽ yu'rũwetidojacã weemi. Cũrẽ ãjõpeorãrẽ tojo weemi. Cũ catinu'cũgũ marĩ ye niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosanu'cũmi.

²⁶ Tojo weegu Jesú pa'ia wiogu waro nimi. Cũnojõrẽta marĩ ña'a. Cũ ña'ase moogũ, añubutiagu, ña'arõ weetigu nimi. Marĩ ña'arõ weerã weronjõ nitimi. Õ'acũ cũrẽ nipe'tirã bu'ipu cũucu niwĩ. ²⁷ Cũ ãpẽrã pa'ia wiorã weronjõ nitimi. Pa'ia wiorã ñmũcorinucũ na ña'arõ wee'quere acobojosere sãrĩrã, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ñjũamorõsama. Be'ro ãpẽrã yere mejãrõta weebosama. Jesucristo pe'e a'tiro weecu niwĩ. Cũ ni'cãtita na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ñjũamorõpeo'caro weronjõ wéégũ, cũ basu cũ wẽrĩse me'rã masã ña'arõ wee'quere wẽrĩwapayepe'ocã'cu niwĩ. Cũ nipe'tirã ye niatjere tojo weebosacu niwĩ. ²⁸ Moisé duti'que me'rã pa'ia wiogũre sõrõrã, a'tiro weeno'caro niwũ. Cũrẽ sõrõrã, cũ añurõ weenu'cũtimicã, besesõrõno'caro niwũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ pe'e diacjũta cũ basu cũ macũrẽ pa'ia wiogu waro sõrõcu niwĩ. Cũ macũ añugũ ninu'cũgũrẽ tojo weecu niwĩ.

8

Jesú apobosari masũ nimi nise ni'i

¹ Nipe'tise ni'cãrõacã yu'ũ oja'que a'tiro ni'i. Jesucristo marĩ yagu pa'ia wiogu waro nimi. Cũ ñmũsepu wiogu ðujiri cũmurõ Õ'acũ tutuayũ'rũgu tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ. ² Cũ ñmũsepu Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre pa'ia wiogu weronjõ nisami. Ti wi'i Õ'acũ wéeca wi'i

ni'i. Masã mejêta weecãrã niwã. ³ A'ti di'tapuma pa'ia wiorãrê wa'icãrãrê wêjê ãjãmamorõpeodutiro sörõno'caro niwũ. Tojo nicã apeyere o'odutirã sörõno'cãrã niwã. Tojo weegu Jesucristo quẽ'rã Õ'acũrê apeyenojõ o'ocã, añutu'sa'a nígũ wêrígũ, cũrê apeyenojõ o'ogu weronojõ weecu niwĩ. ⁴ Jesucristo a'ti nucũcãpure tojadojagu, ne cã'rõ pa'i nima'atibopĩ. ãpêrã pa'ia Moisé duti'caronojõta Õ'acũrê apeyenojõrê o'orã nitojacãrã niwã. Tojo weero basiotibopã. ⁵ A'ti nucũcãpu pa'ia Õ'acũ cjasere da'rãrã a'tiro weema. Na Õ'acũ wi'i ã'mũsepu nirĩ wi'i cjasere weronojõ weerã weema. Marĩ masĩ'i. Æ'mũse cja wi'i pe'e ti wi'i waro ni'i. A'ti nucũcã cja wi'i pe'e ã'mũse cja wi'i queose ni'i. Tojo weegu Õ'acũ cã ya wi'i a'ti nucũcã cja wi'ire weedutigũ, Moisére a'tiro nicũ niwĩ: “Añurõ wãcũña. Nipe'tise ya wi'i cjasere mu'arê ãrũgũpu ì'o'caronojõta weeya”, nicũ niwĩ. ⁶ A'tocateroma majã Jesú pa'ia wiogu waro Õ'acũ tiropũ marĩrê sêrĩbosanu'cũgũ nimi. Cũ weese ãpêrã pa'ia ye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a. A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apogu, “Yũ'ũ duti'quere wéerã, yarã nirãsama”, nicũ niwĩ. Be'rore tja masã me'rã apogu, “Mũsã wiogu nigũti. Mũsãrê yarã wa'acã weeguti. Mũsãrê acobojoguti. Yũ'ũ me'rã catinu'cũrãsa'a”, nicũ niwĩ. Cũ tojo ní'quere masĩno'o. Cũ nimũ'tã'que nemorõ be'ro cjase pe'e añuyũ'rũnu'cã'a. A'te be'ro cjasere Jesúta queoro wa'acã weecu niwĩ. Tojo weero ãpêrã pa'ia weese nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a.

⁷ A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apo'que queoro wa'aticaro niwũ. Queoro wa'acãma, masã me'rã apaturi aponemotibopĩ. ⁸ Õ'acũ ne warocjãrãrê “Yũ'ũ duti'quere queoro weetima”, nicũ niwĩ. Narê cã ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Marĩ wiogu a'tiro nimi:

“Be'ropu yu'u Israe curuacjārārē, tojo nicā Judá ya curuacjārārē apaturi añurō na me'rā weepoguti tja.

⁹ Toduporopu na ñecūsũmua me'rā weeguti ni apo'caronojō nisome.

Narē Egiptopu nī'cārārē yu'u basu miiwijawu.

Narē 'Añurō weeguti', nimiwũ.

Na pe'e yu'u duti'quere weetiwã.

Tojo weegu narē cō'awã'cãwũ”, nicu niwĩ marĩ wiogu.

¹⁰ “Be'ropu Israe curuacjārã me'rã apaturi 'Añurō weeguti' nī'que a'tiro ni'i.

Yu'u duti'quere narē wãcũcã weeguti.

Tojo nicã narē yu'u duti'quere ějõpeocã weeguti.

Tojo weegu yu'u na wiogu nigũti.

Na quẽ'rã yarã nirãsama.

¹¹ Na ne ni'cũrē yu'u Õ'acũ nisere bu'esome.

Ne cã me'rãcũrē, cã acaweregure, 'Õ'acũrē masĩña', nisome.

Nipe'tirã yu'ure masĩrãsama.

Wĩ'marã, tojo nicã bucũrã masĩrãsama.

¹² Na ña'arō wee'quere acobojoguti.

Ne apaturi tere wãcũnemosome”, nicu niwĩ marĩ wiogu.

¹³ Õ'acũ ne waropu “Masãrē añurō weeguti”, nicu nimiwĩ. Be'ro, “Apaturi masã me'rã añurō weeguti”, ni apocu niwĩ tja. Tojo weero cũ nimu'tã'que pe'e pe'tia wa'acaro niwũ. Nipe'tise mejãmejã uano'ña marĩ'i. Te maata pe'tidijase ni'i.

9

U'musepu nirĩ wi'i Õ'acũ wi'i cjase, tojo nicã a'ti nucũcãpu nirĩ wi'i cjase ni'i

¹ Ni'cãrõacãma a'tiro nigũti. Õ'acũ ne waro “Masã me'rã añurō weeguti” nícaterore cũrē ñubuerã weewuadutisenojõrē cũucu niwĩ. Na ñubueri wi'i

a'ti nucũcã cja wi'li nicaro niwũ. ² Ti wi'li wa'icũrã caseri me'rã wéeca wi'li nicaro niwũ. Ne sãjãarĩ tucũ Añurĩ Tucũ wãmeticarõ niwũ. Topũre s'locjũ nu'cũcarõ niwũ. Tojo nicã na Õ'acũrẽ o'orã páre peoro nu'cũcarõ niwũ. ³ ðsebutiri caserojo yu'rũropũ ape tucũ Õ'acũ Nibutiari Tucũ nicaro niwũ. ⁴ Ti tucũpũ u'mũtise ãjũamorõpeowũaro uru me'rã wee'carõ nicaro niwũ. Tojo nicã Õ'acũ “Masã me'rã añurõ weeguti” ní'quere cũori acaro, uru casero me'rã omabi'aca acaro cũña'carõ niwũ. Ti acaro po'pearũ ni'cãrũ uru me'rã weecaru nicaro niwũ. Tirũpũ ba'ase manã wãmetise sãñacarõ niwũ. Apeye quẽ'rãrẽ tuacjũ Aaró yagũ ñasãwijiçjũ nicaro niwũ. Tojo nicã Õ'acũ duti'quere oja'que pãĩrĩ ãtã pãĩrĩ sãñacarõ niwũ. ⁵ Ti acaro bu'ipũre Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã queose yee'que nu'cũcarõ niwũ. Na topũ niyucã, Õ'acũ topũ nisere ï'ono'carõ niwũ. Õ'acũrẽ wereco'terã wũuse docapũ pa'ia wiogũ Õ'acũrẽ masãrẽ ña'arõ wee'quere acobojodutigũ dí wẽestepeocũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ nipe'tise ti wi'li cjasere werenemomasĩtisa'a.

⁶ Õ'acũ wi'ire apóca be'ro pa'ia na da'rawũasere wéerã, nimũ'tãrĩ tucũpũre sãjãanu'cũcã'cãrã niwã. ⁷ Ape tucũ pe'ere pa'ia wiogũ waro dia'cũ ni'cãtita, ni'cã cũ'marẽ sãjãacũ niwĩ. Topũ sãjãagũ, wa'icũrã wẽjẽ'cãrã ye díre miisãjãacũ niwĩ. Cũ basu ña'arõ wee'que wapa, tojo nicã masã na ña'arõ wee'que wapare acobojose sãrĩgũ tojo weecũ niwĩ. ⁸ Tojo wee'que me'rã a'tocaterore Espĩritu Santu a'tiro marĩrẽ ï'omi. Todũporopũ pa'ia Õ'acũ wi'ipũ weewũasenojõ ni'cãrõacãrẽ weenu'cũcãma, marĩ u'mũsepũre ne sãjãamasĩtibosa'a. ⁹ A'te nipe'tise todũporo cjase a'tiro nicãrẽ queose ni'i. Titapũre Õ'acũrẽ o'ose, na wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeose masãrẽ bul'iri marĩrã tu'oña'cã weemasĩticarõ niwũ. ¹⁰ Te na weeseti'que a'tiro

nicaro niwũ. Sírĩse, ba'ase, tojo nicã na Õ'acũrẽ ñubuese ðaporo na ña'arõ wee'quere coesetise nicaro niwũ. Te dutise bu'icjase dia'cũ nicaro niwũ. Tojo weese téé Õ'acũ tere ðacayúca be'ropu añucaro niwũ.

¹¹ Õ'acũ bese'cu Cristo a'titojacu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ pe'e pa'ia wiogu waro nimi. Cũ marĩrẽ añusere miiticu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cũ pa'ia wiogu weewuasenojõrẽ Õ'acũ wi'i u'musepu nirĩ wi'ipu weegu weesami. U'musepu nirĩ wi'i, a'ti nucũcã cja wi'i nemorõ, añubutiari wi'i nisa'a. Masã wéeca wi'i nitisa'a. ¹² Õ'acũ bese'cu Cristo u'muse cja wi'i Õ'acũ Nibutiari Tucũ waropure sãjãacu niwĩ. Cũ wa'icũrã, cabracã, wecu wĩ'marã ye díre miisãjãaticu niwĩ. Tojo weronojõ o'ogu, cũ ye dí me'rã, cũ wěrĩse me'rã sãjãacu niwĩ. Te me'rã marĩ nipe'tirãrẽ ni'cãti me'rãta wěrĩbosacu niwĩ. Marĩrẽ catinu'cũdutigu tojo weecu niwĩ.

¹³ Ðuporocjãrãpu na wěrĩ'cãrãrẽ da'raña'ca be'ro Õ'acũ ï'orõpũre ña'ase cuorã weronojõ tojacãrã niwã. Tojo weerã wecu u'mua ye díre, cabra ye díre, tojo nicã wecu wĩ'magõ ñjũano'co ye nitĩ me'rã ña'ase cuorã weronojõ nirãrẽ wēestepeocãrã niwã. Narẽ Õ'acũ ï'orõpũre ña'ase moorã tojadutirã tojo weecãrã niwã. Diacjũta ni'i, nírõ. Na, bu'ipu dia'cũ añurã tojacãrã niwã. ¹⁴ Wecu ye dí me'rã, cabra ye dí me'rã tojo weeta basiocã pũrĩcãrẽ, Cristo ye dí me'rãma tjã'a. Cristo Espĩritu Santu ninu'cũgũ weetamuse me'rã wa'icũrã ñjũamorõpeoronojõ o'ogu, cũ basu Õ'acũrẽ wiagu, wěrĩcu niwĩ. Cũ curusapu wěrĩgũ, ña'ase moogũ nicu niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩ bu'iritirã, ña'arõ weeseti tu'oña'quere pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ yu'rũweticã weecu niwĩ. Cũ Õ'acũ catinu'cũgũ yere weenu'cũdutigu tojo weecu niwĩ.

¹⁵ Tojo weegu Jesucristo a'tiro weegú nimi. Be'ropure masãrẽ apaturi Õ'acũ “Y'u'u musã wiogu nigũti. Musã, yarã nirãsa'a” ní'quere apobosagu nimi. Toduporocjãrã

pe'e Õ'acũ nimu'tãse cã duti'que doca nírã, ña'arõ wee, cã duti'quere yu'rũnũ'cãcãrã niwã. Jesucristo wẽrĩse me'rã tere acobojono'cãrã niwã. Tojo nicã Õ'acũ bese'cãrã cã “O'oguti” ní'que catinu'cũsere ñe'erãsama. ¹⁶ A'tiro weronjõ ni'i. Ni'cã cã wẽrĩse ðuporo cã acaweregure “Yu'ũ cũose mu'ũ ye tojarosa'a”, nisami. Cã wẽrĩcã ì'arã, wẽrĩ'cũ ye ní'quere cãrẽ o'osama. ¹⁷ Cã wẽrĩse ðuporo cã “O'oguti” ní'quere ñe'emasĩtisami. Cã wẽrĩca be'ropu dia'cũ ñe'emasĩsami. ¹⁸ Tojo weero Õ'acũ “Masãrẽ a'tiro weeguti” nimu'tã'que quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. Wa'icũrãrẽ wẽjẽ, na ye dí wẽestese me'rã dia'cũ Õ'acũ “Tojo weeguti” ní'que wa'anũ'cãcaro niwũ. ¹⁹ Moisé a'tiro weecu niwĩ. Cã nipe'tise Õ'acũ duti'quere nipe'tirã tu'oropu bu'ecu niwĩ. Bu'etojanu'cõ, cã sõ'arĩ casero oveja poari me'rã wéeca caserore miicu niwĩ. Tojo nicã yucusiti hisopo wãmetiri sitire pe'ecu niwĩ. Wecu macũ wẽjẽno'cũ ye díre, cabra ye díre aco me'rã morẽcu niwĩ. Be'ro sõ'arĩ caserore ti siti ðupupu ðu'teõ'o, te dípu yosomiicu niwĩ. Be'ro Õ'acũ ye duti'que ojãca pũrĩrẽ, tojo nicã masã nipe'tirãrẽ wẽestepeocu niwĩ. ²⁰ Cã tojo wéeca be'ro narẽ nicu niwĩ: “A'te dí me'rã Õ'acũ masãrẽ ‘Tojo weeguti’ ní'quere masĩno'o”, nicu niwĩ. ²¹ Apeyere, Moisé Õ'acũ wi'ire a'tiro weecu niwĩ. Nipe'tise ti wi'ì po'peapu Õ'acũrẽ ëjõpeorã na cũosere dí me'rã wẽestepeocu niwĩ. ²² Titare Õ'acũ dutise a'tiro nicaro niwũ. Dí me'rã Õ'acũ wi'ipu nisere cã ì'orõpu añuse tojadutiro wẽestepeono'caro niwũ. Wẽestepeoya marĩcã, Õ'acũ masã ña'arõ wee'quere acobojoticu niwĩ. Dí me'rã dia'cũ Õ'acũ masã ña'arõ weesere acobojono'o.

Jesú cã wẽrĩse me'rã masã ña'arõ wee'quere yu'rũose ni'i

²³ Dɔporo cjase Ō'acũ wi'ipɔ weewɔasenojō ɯ'mɔse cjase queose nicaro niwũ. Tere Ō'acũ i'orōpɔ añuse tojadutirã a'tiro weecãrã niwã. Wa'icũrãrẽ wẽjẽ, na ye dí me'rã wẽestepeocãrã niwã. Dɔporocjãrã na wee'que nemorō ɯ'mɔse cjase pe'e añuyɯ'rɯnɯ'cã'a. Tojo weero wa'icũrãrẽ ɯjũamorōpeo'que nemorō, añuse warore ɯ'a. Te Jesucristo wẽrĩse ni'i. ²⁴ A'ti nucũcãpɔre Jesucristo masã wéeca wi'i Añurĩ Tucũ wãmetiri tucũpɔre sãjãaticɯ niwĩ. Ti wi'i ɯ'mɔse cja wi'i queose nicaro niwũ. Cũ ɯ'mɔse waro pe'ere sãjãacɯ niwĩ. Ni'cãrōacãrẽ cũ Ō'acũ tiropɔ marĩrẽ sërĩbosagɯ weesami. ²⁵ Todɔporopɔ pa'ia wioɣɯ judío masũ Ō'acũ Nibutiari Tucũpɔre ni'cãrẽtiri cũ'marĩnucũrẽ wa'icũrã ye díre miisãjãamɯjãcɯ niwĩ. Te dí, cũ ye dí niticaro niwũ. Cristo pũrĩcãrẽ cũ ye dí waro nicaro niwũ. Cũ wẽrĩse me'rã ni'cãtita ɯ'mɔse Ō'acũ tiropɔ sãjãacɯ niwĩ. ²⁶ Jesucristo pa'ia wioɣɯ weronojō wéegɯ pũrĩcã, a'ti di'ta dɯ'pocãticãpɔta wẽrĩnɯ'cã, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ wẽrĩnɯ'cũcã'bosami. Tojo weronojō o'ogɯ, a'tocatero a'ti ɯmɔco pe'tiwã'cãrĩ curare Cristo a'ti nucũcãpɔre bajuacɯ niwĩ. Cũ ni'cãtita nipe'tirã ye niatjere wẽrĩbosacɯ niwĩ. Ñã'arō wee'quere cõ'agũ, tojo weecɯ niwĩ. ²⁷ Marĩ quẽ'rã nipe'tirã ni'cãti me'rãta wẽrĩdijarãsa'a. Wé'rica be'ro Ō'acũ marĩrẽ be-seɣɯsami. ²⁸ Cristo ni'cãtita cũ wẽrĩse me'rã wa'icũrãrẽ wẽjẽ ɯjũamorōpeoro weronojō weecɯ niwĩ. Tojo weese me'rã masã nipe'tirã ñã'arō wee'quere cõ'acɯ niwĩ. Be'ro apaturi a'tigɯsami. Masã na ñã'arō wee'quere cõ'agũ mejẽta a'tigɯsami. Masã cũrẽ yucuerã pe'ere yɯ'rɯogɯ a'tigɯ weegɯsami.

10

¹ Moisé dutise Ō'acũ masãrẽ be'ropɔ añurō weeatje queose nicaro niwũ. Tojo weero Moisé duti'que masãrẽ

Õ'acũ me'rã añurõ nímasĩcã weeticaro niwũ. Te a'tiro nicaro niwũ. Na Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, ni'cãti cã'marĩnucũ wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeocãrã niwã. Te narẽ Õ'acũ ĩ'orõpũ añurã waro tojacã weemasĩticaro niwũ. ² Te masãrẽ añurã tojacã weemasĩcãma, na wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeosere du'ucã'bopã. Na ni'cãti ãjũamorõpeose me'rãta na ña'arõ wee'quere acobocono'cãrãpũ tojatojabopã. Na bu'iri marĩrã tũ'oña'bopã. ³ A'tiro pe'e nicaro niwũ. Na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeorã, na ña'arõ wee'quere cã'marĩnucũ wãcũrã, tojo weecãrã niwã. ⁴ Wecũa uũũa ye dí, cabra ye dí ña'arõ wee'quere ne cõ'amasĩtisa'a.

⁵ Tojo weegũ Jesucristo a'ti nucũcãpũre a'tigũ, Õ'acũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

Mũ'u masã ña'arõ wee'quere acobojoĩ'rĩgũ, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeosere uawe'e.

Tojo nicã narẽ acobojoĩ'rĩgũ, apeyenojõ o'ocã uawe'e.

A'tiro wéegũ, mũ'u ni'cã upũ yũ'ure o'ocũ niwũ.

Masã ña'arõ wee'quere wẽrĩbosadutigũ tojo weecũ niwũ.

⁶ Mũ'u masã na ña'arõ weesere cõ'asĩ'rĩgũ, wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeosere, tojo nicã apeyenojõ o'osere tũ'sawe'e.

⁷ Tojo tũ'satise bu'iri yũ'u a'tiro niwũ:

“Õ'acũ, mũ'u uaro weegũ a'tigũ wee'e.

Mũ'u ye queti ojãca pũrĩpũ yũ'u pi'etiatjere ojano'caronojõta weegũti”, nicũ niwĩ Jesucristo.

⁸ Tojo weegũ Jesucristo ní'caronojõta a'tiro ni'i. Õ'acũ wa'icũrã ãjũamorõpeosere, cũrẽ apeyenojõ o'osere tũ'satisami. Tojo nicã masã ña'arõ wee'quere cõ'asĩ'rĩrã ãjũamorõpeosere uatisami. Nipe'tise te tojo weese Moisé duti'caronojõ nicaro niwũ, níró. Tojo nimicã, Õ'acũ pe'e tojo weesere tũ'saticũ niwĩ. ⁹ Jesucristo Õ'acũrẽ “Mũ'u uaro weegũ a'tigũ wee'e”, nicũ niwĩ. Tojo níngũ, wa'icũrã wẽjẽ ãjũamorõpeosere cõ'acũ niwĩ. Cũ wẽrise

me'rã toduporopu na weeseti'quere ducayucu niwĩ.
¹⁰ Jesucristo cũ wẽrise me'rã Õ'acũ haro weecu niwĩ.
 Tere wéegu, cũ wa'icurã wẽjẽ ñjũamorõpeosere weronojõ
 weegu weecu niwĩ. Cũ wẽrise me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ
 yarã tojacã weecu niwĩ. Ni'cãtita cũ wẽrise me'rã marĩ
 nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ.

¹¹ Nipe'tirã judío masã pa'ia unacorinucũ
 a'tiro weecãrã niwã. Nu'cũtjãrã, wa'icurãrẽ wẽjẽ
 ñjũamorõpeomujãcãrã niwã. Na ñjũamorõpeonu'cũmicã,
 masã ña'arõ wee'quere ne cõ'amasĩticaro niwũ.

¹² Jesucristo pũricã ni'cãti cũ wẽrise me'rãta masã
 ña'arõ wee'quere cõ'ape'ocũ niwĩ. Cũ tojo wéeca be'ro
 Õ'acũ tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ. ¹³ Topu yucuegu
 weesami. Õ'acũ nipe'tirã cũrẽ i'atu'ti'cãrãrẽ docaque'acã
 wéeca be'ropu weedu'ugusami. ¹⁴ Ni'cãti cũ wẽrise
 me'rãta Õ'acũ yarãrẽ añurã tojacã weecu niwĩ. Na
 añurã ninu'cũrãsama. ¹⁵ Te diacjũta niyucã, Espĩritu
 Santu quẽ'rã marĩrẽ “Tojota ni'i”, ni weremi. Cũ a'tiro
 weremu'tãcu niwĩ:

¹⁶ “Be'ropu yu'u na me'rã ‘Apaturi añurõ weeguti’ ni'que
 a'tiro ni'i”, nicũ niwĩ Õ'acũ.

“Yu'u duti'quere narẽ wãcũcã weeguti.

Tojo nicã narẽ yu'u duti'quere ñjõpeocã weeguti.”

¹⁷ Be'ro a'tiro ninemocu niwĩ:

“Ne apaturi na ña'arõ wee'quere wãcũnemosome”, nicũ
 niwĩ, ni wrecũ niwĩ Espĩritu Santu.

¹⁸ Tojo weerã marĩ ña'arõ wee'quere acobocono'ca be'ro
 niyucã, apaturi marĩ ña'arõ wee'que bu'irire acobojodu-
 tirã wa'icurãrẽ ñjũamorõpeosere unemowe'e.

Jesucristo ye dí me'rã Õ'acũ tiro sãjãamasĩ'i nise ni'i
(Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45)

¹⁹ Toduporo pa'ia wiogu dia'cũ Õ'acũ Nibutiari
 Tucũpũre sãjãamasĩcu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ marĩ quẽ'rã

acobojo'no'cārāpɯ nírā, uiro marĩrō cū sājāa'caronojō weemasĩ'i. Ō'acūpɯre diacjū uiro marĩrō sērĩmasĩ'i. Jesucristo cū wērĩ'que me'rā, cū ye dí o'maburo'que me'rā tojo weemasĩ'i. ²⁰ Toduporopɯ usebutiri caserojo Ō'acū Nibutiari Tucūpɯre cā'mota'ayosacaro niwū. Ti casero cā'mota'a'caro weronojō Jesucristo wērĩse duporo masā Ō'acū Nibutiari Tucūpɯre sājāamasĩticārā niwā. Nĩ'cārōacārē cū wērĩse me'rā marĩ ti tucūpɯre sājāa'cārā weronojō cū me'rā catinu'cūmasĩ'i. ²¹ Jesucristo pa'ia wioɯ waro ɯ'musepɯ Ō'acū wi'ipɯ marĩrē sērĩbosagu nimi. ²² Tojo weerā Ō'acūrē queoro wācūse, añurō ējōpeose me'rā sērĩrā. “Tojo ējōpeoma'acārā weesa'a” nĩrō marĩrō sērĩrā. A'tiro ni'i. Cū marĩ ña'arō bu'iritirā tɯ'oña'quere bu'iri marĩrā tojacā weecu niwĩ. Marĩ ya upɯ aco añuse me'rā ɯ'ono'caro weronojō ni'i. Marĩ ña'arō wee'quere cō'ape'ono'cārāpɯ ni'i. ²³ Ō'acū “Tojo weeguti” nĩ'quere weegusami. Tojo weerā marĩ ējōpeosetisere ējōpeoronojōta ne ducayuro marĩrō ējōpeonu'cūrā. Cū o'oatjere e'catise me'rā yucuerā, tojo weerā. ²⁴ Marĩ basu a'tiro wācūrōɯa'a. “Ā'rārē, āpērārē weetamuturiadutigu, ¿de'ro weegusari?” ni wācūrōɯa'a. “Narē a'merĩ ma'idutigu, añurō weedutisĩ'rĩgū tojo ɯasā'a”, nĩrōɯa'a. ²⁵ Ō'acūrē ējōpeorā nerēɯaropɯ āpērā nerētisama. Na weesere sirututicā'rōɯa'a. Narē siruturonojō o'orā, marĩ nerērā, a'merĩ wācūtutuacā weeroɯa'a. Cā'rō dɯ'sa'a marĩ wioɯ a'tiatje. Tojo weerā tojo weeroɯa'a.

²⁶ A'tiro ni'i. Diacjū cjasere masĩmirā, marĩ ña'arō weesĩ'rĩrō bajuro ña'arō weenu'cūrā, acoboJose boca-some. Jesucristo wērĩse me'rā dia'cū acobojo'no'o. Marĩ ña'arō weenu'cūrā, cūrē ɯatirā weronojō ni'i. Tojo weerā ne acobojo'no'some. ²⁷ Marĩ ña'arō weenu'cūcā, marĩrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū marĩrē besegusami. Cū beséca be'ro pecame'epɯ āpērā cūrē i'atu'ti'cārā

me'ra cõ'agũsami. Marĩrẽ “Bu'iri da'regutĩ” cũ ní'que tuunũrũse dia'cũ toja'a. ²⁸ Todũporopũre no'o Moisé duti'quere yu'rũnu'cãgũrẽ puarã o i'tiarã weresãca be'ro cũrẽ ne pajaña'ticãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. ²⁹ Añurõ wãcũña. Ô'acũ duti'que cũ Moisére cũu'quere yu'rũnu'cãgũ, bu'iri da'reno'cu niwĩ. Ni'cãrõacãma Ô'acũ macũ cũrẽ wẽrĩbosa'quere ãjõpeodu'ugũre tjãsami. ãjõpeotigũnojõ Ô'acũ macũ cũrẽ wẽrĩbosa'quere “Wapamarĩ'ĩ”, ni wãcũsami. Espĩritu Santu cũrẽ ma'isere yabisami. A'tiro ni'i. Jesucristo wẽrĩse me'ra Ô'acũ masãrẽ cũ “Weeguti” ní'quere queoro wa'acã weecu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'ra, cũ ye dí me'ra marĩ ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Tojo weegu Ô'acũ cũ macũrẽ uatigure uputu bu'iri da'regũsami. ³⁰ Ô'acũ marĩ wiogu ucũ'quere masĩ'i. A'tiro nicu niwĩ: “Yu'u bu'iri da'reacju ni'i. Na wee'que wapare yu'u wapayegusa'a.” Apeye quẽ'rãrẽ nicu niwĩ: “Marĩ wiogu cũ yarãrẽ na ña'arõ weese wapare bu'iri da'regũsami.” ³¹ Ô'acũ catinu'cũgũ nimi. Cũ bu'iri da'rese pũrõ wiose ni'i.

³² Musã ne waro ãjõpeoca be'ro wee'quere wãcũña. Titare musã Jesucristore ãjõpeose ye bu'iri pũrõ pi'eticãrã niwũ. Musãrẽ tojo wa'a'quere wãcũtutuacãrã niwũ. ³³ Ni'cãrẽrã masã ĩ'orõpu yabi bujicã'no'cãrã niwũ. Cãmida'reno'cãrã niwũ. Apeterore ãpẽrã na pi'etisere tu'õña'tamucãrã niwũ. ³⁴ Musã bu'iri da'reri wi'ipũ nirãrẽ pajaña'cãrã niwũ. ãpẽrã musã yere ã'macã, e'catise me'ra nu'cãcãrã niwũ. Musã u'musepu cuoatje pe'ere “A'ti nucũcã cjase nemorõ, añuyu'rũnu'cãse ni'ĩ”, nicãrã niwũ. Te pe'titiatje ni'i nĩrã, wãcũtutuacãrã niwũ. ³⁵ Tojo weerã ne ãjõpeodu'uticã'ña. ãjõpeonu'cũrã, añuse warore ñe'erãsa'a. ³⁶ Musãrẽ wãcũtutuarã nirõu'a. Tojo wéerã, Ô'acũ uaro wéeca be'ro cũ “O'oguti” ní'quere musã ñe'erãsa'a. ³⁷ Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ni

ojano'caro niwũ:

“Maata waro a'tiguti” ní'cu a'tigusami.

Ne yoogosome.

³⁸ Үн'н “Аñurõ weerá nima” nino'rã pũrĩcã ějõpeonu'cũrã,
ун'н me'rã ninu'cũrãsama.

Ãpẽrã uirã, ějõpeodu'urã pũrĩcãrẽ ne tu'sasome, ni
ojano'wũ.

³⁹ Marĩ pe'le ui ějõpeodu'urãnojõ niwe'e. Tojo weerã
marĩ pecame'epu wa'asome. Marĩ cãrẽ ějõpeorã,
ун'нono'rãsa'a.

11

Õ'acũrẽ ějõpeose cjase ni'i

¹ Marĩ ějõpeorã, a'tiro nímasĩ'i: “Õ'acũ marĩrẽ ní'quere
diacjũta weegusami”, ni'i. Tere ĩ'atimirã, ĩ'arã weronojõ
“Diacjũta ni'i”, ni'i. ² Дүпоропу marĩ ñecũsumua Õ'acũrẽ
ějõpeocãrã niwã. Na a'tiro ni wãcũcãrã niwã: “Õ'acũ
ní'caronojõta marĩrẽ weetamugũsami”, nicãrã niwã. Tojo
weegu Õ'acũ narẽ “Añurã nima”, nicu niwĩ.

³ Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeorã, a'tiro masĩ'i. Cũ a'ti turi
nipe'tisere bajurẽgũ, cũ dutiro me'rã bajurẽcu niwĩ. Tojo
weero a'ti turi cjase marĩ ni'cãrõacã ĩ'ase ne waropu
marĩ'quere wee'que ni'i, nino'o.

⁴ Дүпороцјүпу Abel Õ'acũrẽ ějõpeogu, Õ'acũrẽ oveja
wĩ'magũrẽ wẽjẽ ĩjũamorõpeocu niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Caĩ
o'o'que nemorõ añurõ o'ocu niwĩ. Õ'acũ Abel ějõpeosere
ĩ'agũ, cũ o'osere ñe'ecu niwĩ. Cãrẽ “Añugũ nimi”, nicu
niwĩ. Tojo weero Abel дүпоропу wẽrĩca be'ro nimicã,
a'tiro ni'i. Cũ Õ'acũrẽ ějõpeo'que a'tiro nicãrẽ marĩrẽ
bu'ese ni'i. Marĩ quẽ'rã cũ ějõpeo'caronojõta Õ'acũrẽ
ějõpeorõna'a.

⁵ Enoc wāmetigu quē'rā Ō'acūrē ējōpeogu nicu niwī. Cū wērītimicā, Ō'acū cūrē cū tiropu miacu niwī. Āpērā cūrē a'macārā nimiwā. Ne bocaticārā niwā. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'caro niwū: “Ō'acū Enorē e'catise me'rā i'acu niwī. Tojo weegu cūrē miacu niwī”, niwū. ⁶ Marī Ō'acūrē ējōpeotirā, cūrē e'caticā weemasīsa'a. A'tiro ni'i. Ō'acūrē ējōpeosī'rīgū, “Diacjūta cū nisami”, nirōua'a. Tojo nicā “Cūrē yu'u ējōpeocā, añurō weegusami”, nirōua'a.

⁷ Noé wāmetigu quē'rā Ō'acūrē ējōpeogu, a'tiro weecu niwī. A'ti turire bu'iri da'reatjere Ō'acū cūrē werecu niwī. Noé “Tojo wa'arosa'a” ni masītimigū, Ō'acūrē ējōpeocu niwī. Tojo weegu Ō'acūrē yu'tigu, cū acawererā me'rā dia mirīcā yu'rūsī'rīgū, yucusu pajipujore da'recu niwī. Tojo ējōpeogu, a'ti nucūcācjārā Ō'acū ucūserē ējōpeotirārē a'tiro i'ocu niwī. Na pecame'epu wa'atjere i'ocu niwī. Cūrē Ō'acū “Añugū nimi”, nicu niwī. Cū ējōpeoyucā, tojo nicu niwī.

⁸ Abrahā quē'rā Ō'acūrē ējōpeogu, a'tiro weecu niwī. Ō'acū cūrē ape di'tapu wa'aduticā, yu'ticu niwī. Ō'acū cūrē o'oatjopu wa'acu niwī. Cū ya macārē wijawā'cāgū, “Ti di'tapu wa'agusa'a” niró marīrō wa'acu niwī. ⁹ Abrahā Ō'acū cūrē “Ti di'tare mū'urē o'oguti” ní'quere ējōpeocu niwī. Ti di'tapure etacu niwī. Eta, cū āpērā ya di'tapure nīgū, mejēcā pejaro tu'oña'cu niwī. Wa'icūrā caseri me'rā wéeca wi'ipu cājīcu niwī. Cū macū Isaa, tojo nicā cū pārāmi Jacob mejārōta nisirutuburocārā niwā. Ō'acū na quē'rārē “Mūsārē a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwī. ¹⁰ Abrahā Ō'acū ya macā pe'titiatji macā u'muse pe'ere nisī'rīgū, tojo weecusiacu niwī. Ti macā Ō'acū wéeca macā ni'i.

¹¹ Apego quē'rā Ō'acūrē ējōpeogo, Abrahā nūmo Sara a'tiro weeno'co niwō. Co bucuo waro pō'rā bocata ba-

siotimicã, Õ'acũ core põ'rãticã weecu niwĩ. Co ni'cũ põ'rãtico niwõ. Co a'tiro wãcũco niwõ: “Õ'acũ yu'ure ‘Wĩ'magũ wuagosa'a’ ní'quere queoro weegusami”, nico niwõ. Tojo weegu Õ'acũ queoro weecu niwĩ. ¹² Abrahã bucu waro nimigũ, macũticu niwĩ. Macũti, be'ro pãjãrã waro pãrãmerã nituriarã cuocu niwĩ. Na ñocõa, nucũpori weronojõ pãjãrã waro ba'paqueota basiotirã nicãrã niwã.

¹³ ã'rã yu'cu ucũrã Õ'acũrẽ ëjõpeonu'cũcãrã niwã. Cũ “O'oguti” níca di'tare ñe'etimirã, ëjõpeocãrã niwã. Ñe'etimirã, wẽrĩa wa'acãrã niwã. Na ëjõpeose cuorã, cũ o'oatjere ñe'e'cãrã weronojõ nicãrã niwã. “Cũ ní'caronojõta weegusami” ni wãcũrã, e'caticãrã niwã. Na tojo wee'que me'rã “U'musepu wa'arãsa'a, a'ti nucũcãpũre sijari masã weronojõ ni'i”, nicãrã niwã. ¹⁴ Masĩno'o, tojo nĩrã, ape di'ta na niatji di'ta warore a'marã weecãrã niwã. ¹⁵ Na ne waro wijawã'cã'caropũre wãcũrã pũrĩcã, dajabopã. ¹⁶ A'tiro pe'e weecãrã niwã. Ti di'ta nemorõ añurĩ di'ta waro u'muse pe'ere nisĩ'rĩcãrã niwã. Tojo weegu Õ'acũ na “Ûsã wioгу nimi” nicã, bopoyasãticu niwĩ. Tojo bopayasãtigu, na ya macã na niatjo u'musere apoyutojacu niwĩ.

¹⁷ Abrahã Õ'acũrẽ ëjõpeogu, a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ ¿diacjũta yu'ure ëjõpeomiti? nígu, cũ macũ Isaare wa'icure wẽjẽ ñjũamorõpeowuaronojõ weeduticu niwĩ. Abrahã cũ macũ ni'cũ nigũrẽ “Wẽjẽ ñjũamorõpeowe'e”, niticu niwĩ. ¹⁸ Toduporopũre Õ'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Isaa mu'cu macũ me'rã pãjãrã pãrãmerã nituriarã cuogusa'a”, nicu niwĩ. ¹⁹ Abrahã a'tiro wãcũcu niwĩ: “Õ'acũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrãpũreta masõmasĩmi.” Cũ macũrẽ “Wẽjẽgũti” weeri cura Õ'acũ cũrẽ “Wẽjẽticã'ña”, nicu niwĩ. Tojo weerã a'tiro nímasĩ'i: “Abrahã cũ macũrẽ wẽrĩ'cu'pu masã'cure weronojõ cuocu niwĩ”, nímasĩ'i.

²⁰ Isaa Õ'acũrẽ ëjõpeogu, cũ põ'rã Jacore, Esaúre

be'ropu añurõ wa'atjere wereyucu niwĩ. ²¹ Jacob Õ'acũrẽ ãjõpeogu, cũ wẽrise dũporoacã cũ pãrãmerã José põ'rãnũcũrẽ “Añurõ wa'arosa'a”, nicu niwĩ. Tojo ucũgũ, cũ tuacjũpũ ñatuunu'cũgũta, Õ'acũrẽ ñubuecu niwĩ. ²² José Õ'acũrẽ ãjõpeogu nicu niwĩ. Cũ wẽrĩgũ, a'tiro wereyucu niwĩ: “Israe curuacjãrã Egipto ní'cãrã be'ropu wijarãsama. Na wa'arã, yé õ'arĩrẽ miato”, nicu niwĩ.

²³ Moisé pacũsumũa Õ'acũrẽ ãjõpeocãrã niwã. Na macũ bajuáca be'ro “Añugũ waro nimi”, nicãrã niwã. Na i'tia mujĩpũ ñuocũocãrã niwã. Cũ bajuase dũporo Egiptocjãrã wiogu wĩ'marã mũmarẽ Israe curuacjãrãrẽ wẽjẽduticu niwĩ. Moisé pacũsumũa pe'le wiogu dutisere uititjãrã, na macũrẽ ñuocãrã niwã. ²⁴ Be'ro Egiptocjãrã wiogu macõ cũrẽ masõco niwõ. Moisé bũcu ãjãgũ, Õ'acũrẽ ãjõpeocu niwĩ. Tojo weegu cũ “Egiptocjãrã wiogu pãrãmi nimi” nisere tũ'osĩ'rĩticu niwĩ. ²⁵ A'tiro pe'le weesĩ'rĩcu niwĩ. Õ'acũ yarã Israe curuacjãrã me'rã pe'le pi'etitamusi'rĩcu niwĩ. Õ'acũrẽ ãjõpeotigu weronojõ Egiptocjãrã wiogu ya wi'ipũ tojasĩ'rĩticu niwĩ. Na ña'arõ weesere bu'ipejata-musi'rĩticu niwĩ. ²⁶ Na cũrẽ yabicã, cũ Cristo Õ'acũ bese'cu pi'etiatje weronojõ pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, “Nipe'tise Egiptopũ nisere cuoro nemorõ añu ní'i”, nicu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ be'ropu o'atjere wãcũgũ, tojo nicu niwĩ. ²⁷ ãjõpeose cuogu, Moisé Egiptopũ ní'cu wijacu niwĩ. Cũ Egiptocjũ wiogu uasere uiro marĩrõ wijacu niwĩ. Moisé Õ'acũ bajutigũre ĩ'agũ weronojõ cũ “Weegũti” nisere dũcayuro marĩrõ weenu'cũcu niwĩ.

²⁸ ãjõpeose cuogu, Moisé Egiptopũ wijawã'cãgũ, Pascua wãmetiri bosenuũmũrẽ weewã'cõcu niwĩ. A'tiro ni'i. Õ'acũ cũrẽ wereco'tegu u'ũmũsecjãrẽ nipe'tirã Egiptocjãrã mũma masã ma'misũmũarẽ wẽjẽduticu niwĩ. Tojo weegu Moisé a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ duti'caronojõta Israe curuacjãrãrẽ weeduticu niwĩ. Na põ'rã masã ma'misũmũarẽ

wějeticã'to nígũ oveja wĩ'marãrẽ wějẽduti, na ye dí me'rã sope sumuto wã'nase pjĩrĩrẽ wa'redutiçũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũrẽ wereco'tegu díre ï'agũ, wějeticũ niwĩ. ²⁹ Õ'acũrẽ ějõpeotjĩarã, Israe curuacjãrã dia pajiri maa, sõ'arĩ maajore pẽ'acãrã niwã. Ti maarẽ pẽ'arã, di'ta aco marĩrõ pẽ'acãrã niwã. Egiptocjãrã na be'ro pẽ'asĩ'rĩmirã, mirĩpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁰ Apeye quẽ'rãrẽ Israe curuacjãrã Jericó wãmetiri macã sumutore siete nũmũrĩ sũtũasijacãrã niwã. Na Õ'acũrẽ ějõpeocã ti macã sumuto cja sã'rĩrõ ùtã me'rã wéeca sã'rĩrõjo bũrũdijacaro niwũ. ³¹ Tojo nicã ti macãcjõ Rahab wãmetigo mũmũa me'rã a'metãrãwapata'ari masõ ějõpeose cũogo nico niwõ. Co Israe curuacjãrã ï'adu'tiri masãrẽ añurõ co'teco niwõ. Tojo weego ãpẽrã ti macãcjãrã Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cã'cãrã me'rã wẽrĩtico niwõ.

³² ¿Ñe'erẽ ninemogũsari yũ'ũ? Nipe'tirã ye quetire wereta basiowe'e. Gedeó wee'quere, Barac wee'quere, Sansón wee'quere, Jefté wee'quere, Davi wee'quere, Samue wee'quere, tojo nicã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wee'quere werepe'otisa'a. ³³ Na Õ'acũrẽ ějõpeorã ãpẽrã ye di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã, wijawapata'acãrã niwã. Wiorã nirãnojõ masãrẽ queoro ducicãrã niwã. Tojo weegu Õ'acũ cũ “Añurõ weeguti” ní'quere narẽ añurõ weecu niwĩ. Yaiwa nirõpũ bi'adũpomicã, narẽ ba'aticãrã niwã. ³⁴ Masãrẽ bul'iri da'rerã, asipo mũjũawũaropũ sõrõcã quẽ'rãrẽ, ne mũjũticãrã niwã. ãpẽrã narẽ di'pjĩ me'rã wějẽsĩ'rĩcã, yũ'rũweticã'cãrã niwã. Tutuatimi'cãrã, tutuarã wa'acãrã niwã. Ape di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã narẽ wapata'arã, nemorõ tutuayũ'rũarã wa'acãrã niwã. Narẽ ï'atu'tirãrẽ docaque'acã weecãrã niwã. ³⁵ Ni'cãrẽrã numia na acawerẽrã wé'rica be'ro masõno'cãrãpũre wiano'cãrã niwã tja.

Āpērā pe'e Ō'acūrē ējōpeose cūomirā, ʔpʔtʔ
 pi'eticārā niwā. Na pi'etise me'rā wējēno'cārā
 niwā. Na ējōpeodu'ucā, bu'iri da'reri wi'ipʔ nirārē
 du'uwīrōbopā. Na pe'e ʔ'mʔsepʔ catinu'cūsere
 cʔosī'rīrā, ējōpeodu'uticārā niwā. ³⁶ Āpērā quē'rā
 Ō'acūrē ējōpeorā yabi bujicā'no'cārā niwā. Na wecʔ
 casero me'rā wee'que dari me'rā tārāno'cārā niwā.
 Āpērā cōme dari me'rāpʔta du'teno'cārā niwā. Āpērā
 bu'iri da'reri wi'ipʔ dʔpono'cārā niwā. ³⁷ Āpērā
 ʔtāperi me'rā doquewējēno'cārā niwā. Āpērā na
 upʔ deco me'rā yejesureno'cārā niwā. Āpērā di'pʔi
 me'rā dʔtewējēno'cārā niwā. Āpērā su'ti marīrā
 oveja caseri, cabra caseri me'rā dia'cū cā'mota'acārā,
 uicusiacārā niwā. Na pajasecʔorā, ña'arō weeno'cārā,
 cāmida'reno'cārā nicārā niwā. ³⁸ Na masā marīrōpʔ,
 ʔrūpagʔpʔ, ʔtā tutiripʔ, di'ta se'te'que tʔ'ruripʔ nise
 coperipʔ sijabaque'aticārā niwā. Tere tojo weeno'rā
 añurā nicārā niwā. Āpērā pe'e ña'ayʔ'rʔacārā niwā. Ne
 cā'rō Ō'acūrē ējōpeorā me'rā nita basioticarō niwʔ narē.
³⁹ Ō'acū nipe'tirā cūrē ējōpeorārē “Añurā nima”, ni i'acu
 niwī. Ējōpeorā nimirā, nipe'tise cū narē “Añurō weegʔti”
 nī'que pe'ere i'aticārā niwā. ⁴⁰ Titare Ō'acū narē “Añurō
 weegʔti” nī'quere weeticʔ niwī. A'tiro pe'e wācūcʔ niwī:
 “Be'rocjārā yʔ'ʔre ējōpeorā me'rā ā'rā yarārē añurā
 wa'acā weegʔti”, nicʔ niwī. Cū wācū'caronojōta weemi.
 Tojo weero cū todʔporo wee'que nemorō cū ni'cārōacā
 Jesucristo masārē yʔ'rʔose pe'e añuyʔ'rʔnʔ'cā'a.

12

Jesure i'asirutu weedutise ni'i

¹ Sō'onícārā yʔ'ʔ ucū'cārā pājārā Ō'acūrē ējōpeorā pi'e-
 tisere nʔ'cācārā niwā. Tojo nʔ'cārā, na cūrē ējōpeosere

ĩ'ocārã niwã. Na wee'que marĩrẽ queose ni'i. Tojo weerã narẽ wãcũrã, Õ'acũ marĩrẽ cũu'quere wãcũtutuase me'rã weeroña'a. Ni'cũ omarĩ masũ nũcũse cũrẽ caribosenojõrẽ miatisami. Marĩ quẽ'rã cũ weronojõ weeroña'a. Marĩ nipe'tise añurõ weesĩ'ricã, dojorẽsere, marĩ ña'arõ weewuasere du'ucã'rõña'a. ² Jesure wãcũnũrõña'a. Cũta marĩrẽ ne waro ãjõpeocã weewĩ. Cũ marĩrẽ nemorõ ãjõpeowã'cãcã weemi. Cũ curusa bopoyoropũ pi'eticũ niwĩ. Cũ tojo bopoyoro wẽrĩsere bopoyoro marĩrõ wẽricũ niwĩ. Cũ pi'etĩca be'ro ʉpũtũ e'catiatjere wãcũgũ, tojo weecũ niwĩ. Masãmũjãaca be'ro cũ Õ'acũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e ejanujãcũ niwĩ.

³ Mũsã Jesũ wee'quere wãcũña. Ña'arã cũrẽ pũrõ pi'eticã weecãrã niwã. Tojo weerã mũsã quẽ'rã pi'etirã, caributitirãta cũrẽ ãjõpeonu'cũcã'ña. ⁴ Mũsã ña'arõ weesere cã'mota'arã, ne ni'cũ wẽrĩña'timi yujupũ. ⁵ ¿Õ'acũ mũsãrẽ cũ põ'rãrẽ weronojõ werecasa'quere wãcũweti? Cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ni'i:

“Yũ'ũ põ'rã, mũsãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'le.

Yũ'ũ tojo weesere tojo ĩ'acõ'aticã'ña.

Yũ'ũ mũsãrẽ tu'ticã, wãcũtutuaya.

⁶ Yũ'ũ mũsã wioğũ yũ'ũ mairãrẽ mũsã ña'arõ weecã, tu'ti'i.

Nipe'tirã yũ'ũ põ'rãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'le”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'wũ.

⁷ Pi'etirã, Õ'acũ yere du'uticã'ña. Õ'acũ mũsãrẽ cũ põ'rãrẽ bu'iri da'reğũ weemi. Ne ni'cũ pacũ cũ macũ ña'arõ weesere bu'iri da'reticã weetisami. ⁸ Õ'acũ nipe'tirã cũ põ'rã ña'arõ weesere bu'iri da'remi. Tojo weeticã, mũsã cũ põ'rã waro nitibosa'a. Pacũ marĩrã, tojo boca'cãrã weronojõ nibosa'a. ⁹ Apeye quẽ'rãrẽ marĩ wĩ'marã nicã, marĩ pacũsumũa marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'recũwã. Na tojo weesere marĩ yũ'ti ãjõpeowũ.

Tojo weerã marĩ pacu u'musepu nigú pe'ema tjãrõua'a. Tojo yu'ti êjõpeorã, catinu'cũrãsa'a. ¹⁰ Marĩ pacusumua a'ti nucũcãpu nirã marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'rewã. Na bu'iri da're'que marĩrẽ yoaticã niwũ. Na bu'iri da'resĩ'rĩronojõ marĩrẽ bu'iri da'rewã. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ waro wa'adutigũ bu'iri da'remi. Marĩrẽ cũ weronojõ ña'ase moorã wa'adutigũ tojo weemi. ¹¹ Diacjũta ni'i. Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'recã, ne tu'sawe'e. Marĩrẽ pũrĩ'i. Tojo nimicã, marĩ cũ bu'iri da'rese me'rã añurõ wee'e. Be'ropure marĩ ejeripõ'rãrĩpu ejerisãjãse bocarãsa'a. Añurõ cũ uaronojõ queoro weeme'rĩcã'rãsa'a.

Õ'acũ ucũsere tojo ï'acõ'aticã'ña nise ni'i

¹² Musã pi'etirã, wãcũtutuaya. ¹³ Õ'acũ uaro, diacjũ nisere weeya. Tojo weecã, ãpẽrã tutuatirã musãrẽ ï'acũurã queoro weerãsama. Tutuanemorãsama. A'tiro wa'ase weronojõ ni'i. Tutuatiri dũ'pocã tutuari dũ'pocã wa'arosa'a. Ca'bidijanemosome.

¹⁴ Nipe'tirã me'rã cumuca marĩrõ nisetiya. Ne ña'arõ weese marĩrõ niña. Ña'arõ weérã, marĩ wiogure ne ï'ata basiowe'e. ¹⁵ Musã tu'omasĩña. Apetero musã ña'arõ weese bu'iri Õ'acũ weetamusere uatirã weronojõ wa'abosa'a. Ne ni'cũ Õ'acũ añurõ weesere uatigũnojõ marĩato. Tojo nicã musã wãcũsepu ãpẽrãrẽ uose, a'pepũrĩse, nipe'tise ãpẽrãrẽ ña'arõ weese wã'cãcã weeticã'ña. Siape me'rã tojo weesere cã'mota'atirã, pãjãrãrẽ dojorẽbosa'a. ¹⁶ Ne ni'cũ cũ nũmo nitigo me'rã ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Õ'acũ yere mejõ nisere weronojõ wãcũticã'to. Esãú dũporocjũpũmarĩcã mejõ nisere weronojõ wãcũcũ niwĩ. Cũ masã ma'mi nisere ujaboagũ, cũ añuse ñe'ebo'quere ba'ase me'rã cũ acabijire dũcayucũ niwĩ. Tojo weegũ cũ ñe'ebo'quere bajuriocũ niwĩ. ¹⁷ Musã masĩsa'a. Esãú cũ pacu “Mu'urẽ añurõ wa'ato” nicã tu'osĩ'rĩcũ nimiwĩ.

Cũ pacu pe'le “Basiowe'e, m'u acabijire o'otojapu”, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, pũrõ uticũ niwĩ. Tojo utimicã, cũ pacu cũ acabijire o'o'que ne ducayuta basioticarõ niwũ.

¹⁸ Mũsã Õ'acũrẽ ějõpeorã dũporocjãrã Israe curuacjãrã weronojõ weewe'e. Na sõ'onícũ ũrũgũ ĩ'ata basiocju, ñe'ña'ta basiocju pu'to wa'acãrã niwã. Tigũ Ʃpu'tu ũjũcaro niwũ. Topũre pũrõ na'iti'acaro niwũ. Bũpo paa, wĩ'rõ Ʃpu'tu wa'acaro niwũ. ¹⁹ Mũsã titacjãrã weronojõ coroneta puticã bususere tu'owe'e. Õ'acũ ucũse bajuyoropũ quẽ'rãrẽ tu'owe'e. Na pũrĩcã cũ ucũcã tu'orã, uise me'rã “Tocã'rõta ucũato majã”, nicãrã niwã. ²⁰ Na Õ'acũ duti'quere uiyũ'rũarã, tojo nicãrã niwã. Cũ duti'que a'tiro nicaro niwũ: “No'o a'tigu ũrũgũpũre Ʃ'tacũgũnojõrẽ ũtãperi me'rã doquewẽjẽña. Tojo weetirã, ñosẽrĩ pjĩ me'rã wẽjẽña. No'o wa'icũrã quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya”, nicu niwĩ Õ'acũ. ²¹ Tojo wa'a'que wioyũ'rũacaro niwũ. Moisé basuta a'tiro nicu niwĩ: “Yũ'ũ uiyũ'rũagu narãsa'a”, nicu niwĩ.

²² Mũsã pũrĩcã dũporocjãrã weronojõ niwe'e. Mũsã Jesucristore ějõpeoyucã, Õ'acũ mũsãrẽ cũ tiropũ wa'ata basiocã weecu niwĩ. Cũrẽ sẽrĩmasĩcã weecu niwĩ. Topũ Õ'acũ catinu'cũgũ ya macã, Ʃ'mũsepũ nirĩ macã ni'ĩ. Ti macã Jerusalé wãmetiri macã ni'ĩ. Opa bu'a Siõn wãmetiri bu'apũ ni'ĩ. Ti macãpũ Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrã waro nisama. ²³ Na nerẽ, cũrẽ e'catipeosama. Õ'acũ põ'rã cũrẽ ějõpeomu'tã'cãrã quẽ'rã na wãmerẽ Ʃ'mũsepũ ojaõ'ono'cãrã nima. Topũta Õ'acũ nipe'tirãrẽ besegu nimi. Tojo nicã todũporopũ ejeripõ'rã añurã weeno'cãrã topũ nima. Marĩ quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeose me'rã na tiropũ wa'arãsa'a. ²⁴ Marĩ Jesure ějõpeo'o. Cũ Õ'acũ masãrẽ “Na wioyũ nigũti, na quẽ'rã yarã nirãsama” ni'quere apogu nimi. Topũ cũ ye dí o'mabũrose me'rã marĩ acobo-

jono'cārã wa'a'a. A'tiro ni'i. Abel cū dí o'maburocã, cūrẽ wějẽ'cure bu'iri da'reno'caro niwũ. Tojo weero Jesucristo ye dí, d̄aporocjũ Abel ye dí nemorõ wapati'i.

²⁵ Tojo weerã añurõ tũ'omasĩña. Õ'acūrẽ m̄sarẽ weregure teeticã'ña. Tod̄aporocjãrãrẽ Õ'acũ bajuyoropũ werecũ niwĩ. Na cūrẽ teecãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ bu'iri da'recũ niwĩ. Marĩ pũrĩcãrẽ teecã, tjãgũsami. Õ'acũ ɱ'musepũ nigũ marĩrẽ weremi. Cūrẽ teerã, ne yu'r̄uwetisome. ²⁶ Titapure Õ'acũ cũ ɱputũ ucũcã, di'ta narãsãcaro niwũ. A'tocaterore a'tiro nimi: “Ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti. Di'ta dia'cūrẽ narãsãcã weesome. ɱ'muarõpũ nise quẽ'rãrẽ narãsãcã weeguti”, nimi Õ'acũ. ²⁷ Cũ ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti nígũ, a'tiro nigũ weemi. Nipe'tise cũ wee'que bajuse mió'ota basiosere cõ'agũsami. Mió'ota basiotise ɱ'muse cjase dia'cũ tojarosa'a. ²⁸ Õ'acũ cũ wiogũ nirõpũ tojarosa'a. Topũ marĩ nirãsa'a. A'te ne mió'ota basiowe'e. Tojo weerã Õ'acūrẽ a'tere e'catise o'orã. Cūrẽ e'catise o'orã, cũ tũ'saronojõ añurõ weerã wee'e. Cūrẽ ẽjõpeorã wiopesase me'rã weerã wee'e. ²⁹ Marĩ wiogũ Õ'acũ nipe'tise ña'asere ɱjũacõ'arĩ me'e weronojõ nimi.

13

Õ'acũ cũ tũ'sasere weeya nise ni'i

¹ M̄sã Jesucristore ẽjõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ ni'i. A'merĩ ma'lidu'uticã'ña. ² M̄sã ya wi'ipũ etarãrẽ, sijari masãrẽ añurõ weeya. Tere acobojoiticã'ña. Æpẽrã tojo weerã ɱ'musecjãrã Õ'acūrẽ wereco'terã ejarãrẽ ñe'ecãrã niwã. “Õ'acūrẽ wereco'terã nima”, ni masĩticãrã niwã.

³ Bu'iri da'reri wi'ipũ nirãrẽ wãcũña. Na me'rã nírá weronojõ tũ'oña'ña. Ña'arõ yu'rũ, cãmida'reno'cãrã quẽ'rãrẽ wãcũña. M̄sã quẽ'rã na weronojõ uputi'i. Tojo weerã pi'etitamumasĩ'i.

⁴ Nipe'tirã n̄motirã, marãputirã a'merĩ wiopesase me'rã ì'aña. M̄sã n̄mosãnumia me'rã añurõ nisetiya. Numia na marãpusumua me'rã mejãrõta nisetiato. N̄mo marĩrã, marãpu marĩrã no'o uaro a'metãrãbajaque'atirãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regusami. Tojo nicã n̄motirã, marãputirã nimirã, ãpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ bu'iri da'regusami.

⁵ Niyerure uaripejayu'r̄nu'cãticã'ña. M̄sã cuose me'rã e'catiya. Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ: “Ne mu'urẽ ni'cũta du'ucũusome. Ne cõ'awã'cãsome.” ⁶ Tojo weerã diacjũta ãjõpeose me'rã a'tiro nĩmasĩ'i: Marĩ wiogu yu'ure weetamumi. Ne ni'cũ yu'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere uiwe'e, nĩmasĩ'i.

⁷ M̄sãrẽ añurõ su'ori wejepeo'cãrã Õ'acũ ye queti were'cãrãrẽ wãcũña. Na añurõ weeseti yapada'reo'quere wãcũña. Na weronojõ ãjõpeo nisetiya.

⁸ Jesucristo ne d̄cayutimi. Toduporopure niseti'caronojõta ni'cãrõacãrẽ, be'ropure mejãrõta ninu'cũgũsami. ⁹ Tojo weerã ãpẽrã m̄sãrẽ mejẽcã werecã, ãjõpeoticã'ña. Õ'acũ cũ pajaña'se me'rã marĩrẽ ejeripõ'rãrĩpu wãcũtutuacã weesami. ãpẽrã a'tiro dutisere cuoma: “A'tere ba'aroua'a. A'te pe'ere ba'aticã'rõua'a”, nima. Na dutisere yu'tiro nemorõ Õ'acũ marĩrẽ wãcũtutuacã weese pe'e añuyu'r̄nu'cã'a. Te dutisere yu'ticã, tojo nirãnojojõrẽ wãcũtutuacã weewe'e.

¹⁰ Duporocjãrã pa'ia Õ'acũ wi'ipu da'rãrã apeye wa'icũrã ãjũamorõpeo'quere ba'aticãrã niwã. Na ba'ati'caronojõta náta tja a'tiro nicãrẽ marĩ Jesucristore ãjõpeorã me'rã bu'ipejamasĩtisama. ¹¹ A'tiro ni'i. Judfo masũ pa'ia wiogu wa'icũrãrẽ wẽjẽcu niwĩ. Cũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpu na ye díre miisãjãacu niwĩ. Masã ña'arõ wee'quere acobojodutigũ tojo weecu niwĩ. Tojo weemigũ, na wa'icũrã upu pe'ere macã sumutoru ãjũacõ'acu niwĩ.

¹² Tojo wee'caronojō Jesú macã sumutopu pi'eti, wêricu niwî. Cũ ye dí me'rã marîrê bu'iri marîrã tojacã wéegu, tojo weecu niwî. ¹³ Cũ macã sumutopu wêrise “Bopoyo ni'i”, nino'caro niwũ. Cũ wêricã, judío masã wiorã cûrê tu'ti, yabicãrã niwã. Marî quê'rãrê cûrê sirutucã, âpêrã tu'ti, yabima. Marî cûrê siruturoña'a. Na tojo weesere tojo tu'oña'rã. ¹⁴ A'ti nucûcãpũre marî nirî macã ne nidojasome. Ape macã, be'ropu marî niatji macã u'muse pe'ere a'ma'a. ¹⁵ Tojo weerã Jesucristo cũ weetamuse me'rã marî Ô'acûrê êjõpeorã, a'tiro weerã. Wa'icûrãrê wêjê ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéerã, cûrê e'catise o'onu'cûrã. “Cũ marî wiogu nimi, añuyurũami” nîrã, tojo weerã. ¹⁶ Tojo nicã musã añurõ weenu'cûcã'ña. Añurõ weesere acobojojicã'ña. Âpêrãrê weetamurã, narê musã cõosere ducawaaya. Tojo weerã musã Ô'acûpũre o'orã weronojõ weerãsa'a. Cũ tojo weesere tu'sasami.

¹⁷ Musãrê sũ'ori wejepeorãrê yu'tiya. Na dutisere weeya. Na mejêcã êjõpeori nîrã, musãrê î'anurũ, bu'enu'cũma. Na Ô'acûrê a'tiro nirãsama: “Ûsã narê bu'érã, queorota weewu”, nîrãsama. Tojo weerã na dutisere tu'saroputa yu'tiya. Narê bujaweticã weeticã'ña. Musã narê yu'rũnu'cãcã, na musãrê añurõ weetamumasítima.

¹⁸ Ûsãrê Ô'acûrê sêrĩbosanu'cûcã'ña. Ûsã bu'iri marîrã tu'oña'a. Nipe'tisere queoro weesî'rî'i. ¹⁹ A'tiro Ô'acûrê sêrîcã ãa'a: “Maata Ô'acũ musã tiropu yu'ure o'oato”, ni sêrîña.

*Añudutit*uose, tojo nicã Ô'acũ añurõ weeato nise ni'i

²⁰ Ô'acũ ejerisãjãse o'ogu marî wiogu Jesucristore wêrî'cãpũre masõcu niwî. Jesucristo oveja co'tegu waro weronojõ marîrê añurõ co'tegu nimi. Cũ wêrise me'rã, cũ ye dí me'rã Ô'acũ masãrê “Na wiogu nigũti, na quê'rã yarã nîrãsama” nî'quere queoro wa'acã weecu niwî. Ô'acũ

masãrẽ “Tojo weeguti” ní'que ninu'cũrõsa'a. ²¹ Õ'acũ musãrẽ queoro nisetiã weeato. Nipe'tisere añurõ weeseticã weeato. Tojo weecã, cũ ɥaro weemasĩrãsa'a. Jesucristo cũ tutuaro me'rã musãrẽ tojo weegusami. Cristore e'catipeonu'cũrã. Tojota weerã.

²² Yɥ'ɥ acawererã, yɥ'ɥ musãrẽ werecasasere nu'cãcureya. Yɥ'ɥ musãrẽ yoatiri pũrĩ oja'a. ²³ Musã a'tiro masĩcã ɥa'a. Marĩ acawereɥ Timoteo bu'iri da'reri wi'ipɥ ní'cu du'uwĩrõno'tojami. Cũ maata yɥ'ɥ tiropɥ etacã, musã tiropɥ wa'agɥ, cãrẽ miagũti.

²⁴ Nipe'tirã musãrẽ su'ori wejepeorã añuato. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeorã quẽ'rã añuato. Italiacjãrã musãrẽ añudutima.

²⁵ Õ'acũ musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 1 Dec 2018

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086